

J. Ahnfelt-Regnum

JURIDISK FORENINGSS AARBOG

FOR

VINTEREN 1917^{6 7}—18

TRYKT SOM MANUSKRIFT TIL BRUG FOR
FORENINGENS MEDLEMMER

KØBENHAVN

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE
(AXEL SIMMELKÆR)

1917

INDHOLD.

	Pag.
Generalforsamlingen	5
Jul. Lassen: Kunstig Kreditorbeskyttelse.....	7
Östen Undén: Kollektive Aftalers juridiske Natur	9
Hakon Jørgensen: Tilfredsstiller Bertillons og Henrys Systemer Nutidens Krav til hurtig Identificering af Forbrydere?	19
Vinding Kruse: Aktieselskabsmisbrug.....	53
K. Sindballe: Om Anerkendelsessøgmaal	71

FORENINGEN.

DEN AARLIGE GENERALFORSAMLING

afholdtes Mandag d. 25. September 1916 i Odd-Fellow Palæet.

Overretssagfører Arthur Henriques valgtes til Dirigent.

Overretssagfører Aage Faurschou forelagde Beretning.

Medlemsantallet, der d. 1. September 1915 udgjorde 321, var i Aarets Løb steget, saaledes at det d. 1. September 1916 udgjorde 337. Der var i Aarets Løb afholdt de sædvanlige Møder, om hvis Forløb Foreningens Aarbog gav Meddelelse.

Regnskabet, der er gennemgaaet af Foreningens Revisor og befundet rigtigt, balancerede med 5,800 Kr. 13 Øre. Aaret begyndte med en Kassebeholdning paa 2,973 Kr. 74 Øre og sluttede med en Kassebeholdning paa 2,822 Kr. 17 Øre. Der gaves Decharge for Regnskabet.

Bestyrelsens Medlemmer genvalgtes, ligesom Revisoren Overretssagfører Bentzen.

Moderne refererede af Overretssagfører Arthur Henriques.

KUNSTIG KREDITORBEGUNSTIGELSE.

(Foredrag af Professor, Dr. jur. Jul. Lassen d. 30. Oktober 1916).

Foredraget betegnedes som et Brudstykke af en Afhandling, der agtes offentliggjort i Tidsskrift for Retsvidenskab; der ønskedes derfor intet udførligt Referat af det i Foreningens Aarboeg.

Opmærksomheden henleddes paa, at der jævnligt i Konkursboer er vel lidt til de almindelige Kreditorer, og at denne Tilstand ofte er hidført derved, at en enkelt Kreditor har hjulpet Skyldneren til at holde det for længe gaaende mod til Gengæld at bringe sig paa den sikre Side ved Retshandler med Skyldneren. Disse Retshandler ville ofte være »kunstige« : andre end de af Lovgivningen til Begunstigelse af enkelte Kreditorer bevidst anviste. Spørgsmaalet bliver nu, om Theori og Praxis tilstrækkeligt har paaagtet den præceptive Karakter af de i Panterets- og Konkurslovgivningen til Beskyttelse for de almindelige Kreditorer givne Retsregler og har givet disse Retsregler det rette Omraade, navnlig om de med tilstrækkelig Energi reagerer imod Omgaaelsesforsøg overfor disse Retsregler.

I Forbigaaende noterede Foredragsholderen, at han, i Tilslutning til Docent Østen Undøns i hans Bog om Panträtt i rättigheter anstillede Undersøgelser maatte ændre tidligere Udtalelser om Akkomodationsobligationers Retsvirkninger. Han mente saaledes nu, at Pantsætningen af en Akkomodationsobligation ikke giver Panthaveren Ret til at realisere Obligationen med den Virkning, at Udstederen overfor Obligationens Køber bliver Skyldner efter Akkomodationsobligationens paa-

lydende Beløb. En saadan Ret kan erhverves af Køberen efter Reglerne om ekstinktiv Godtroserhvervelse af Gældsbreve, men er Køberen underrettet om Sammenhængen, kan han ikke erhverve denne Ret. Thi Indrømmelsen af en saadan Realisationsbeføjelse er i Virkeligheden en Slags Poenalstipulation (»Selvkautionering«), der som rettet imod Skyldnerens eventuelle Konkursbo maa være ugyldig som Omgaaelse af Konkurslovens §§ 1 og 35.

Foredragets egentlige Æmne var Bestemmelsen i Konkurslovens § 130 om, at den Fordringshaver, der har Pant i Boets Ejendele, ikke kan kræve Dividende af mere end den sikrede Fordring med Fradrag af Pantets Provenue. Det hævdedes, at denne Bestemmelse ikke blot er en præceptiv i den Forstand, at modstaaende Aftaler om større Ret til Dividende ere ugyldige, men at den som en til de almindelige Kreditorers Beskyttelse given Fordelingsregel maa komme til Anvendelse uden Hensyn til Panthaverens Formening om, at Pantet tilhørte Trediemand, idet det er pantsat i dennes Navn. Hertil sluttede sig under særligt Hensyn til en i »Lov og Ret« S. 71—72 beskrevet Fremgangsmaade ved Erholdelse af Laan en Redegørelse for Omgaaelsesforsøg overfor Konkurslovens § 130, navnlig derved, at der af Skyldnerens Formue stilles Pant for en Tabskaution. Det hævdedes som Resultat, at Fordringshaveren, naar Tabskautionisten har givet ham Pant for Kautionen i Skyldneren tilhørende Effekter, selv om han er i god Tro, kun kan fordre Dividende i Skyldnerens Konkursbo af den sikrede Fordring med Fradrag af Pantets Provenue. Og det gjordes gældende, at Tabskautionisten, der har modtaget Pant i Skyldneren tilhørende Effekter for sin Regresfordring mod Skyldneren, paa Forlangende af Konkursboet maa afgive dette til Fordringshaveren som Sikkerhed for Hovedskylden.

KOLLEKTIVE AFTALERS JURIDISKE NATUR.

(Foredrag af Docent, Dr. jur. Östen Undén fra Lund d. 27. November 1916.)

Naar Juridisk Forening har bedt mig holde Foredrag om kollektive Aftaler, er det egentlig den omvendte Verden: det var Danskerne, der skulde lære os svenske noget om kollektive Aftaler, thi paa dette Omraade er Danmark Foregangslandet.

De kollektive Aftaler mellem Arbejdsgiverne og Arbejderne har tidligere tildraget sig Nationaløkonomernes Opmærksomhed end Juristernes, og det er ganske naturligt. Aftalen udgør et Middel i den Strid, som Arbejdernes Organisationer har ført for Medbestemmelsesretten ved Fastsættelse af Arbejdsvilkaarene. Det var naturligt, at disse Arbejderorganisationer allerede paa et tidligt Tidspunkt af Fagforeningsbevægelsens Historie benyttede Lejligheden efter en heldig Strid til at faa de tilkæmpede Arbejdsvilkaar skriftlig fikserede som gældende en vis Tid. Saadanne Fredstraktater var tydelige Beviser for Fagforeningernes Stilling som Arbejdernes Repræsentant overfor Arbejdsgiverne. Om de indgaaede Overenskomster var juridisk bindende spillede en mindre Rolle. Man regnede ikke med Statens Domstole med Hensyn til Aftalens Opretholdelse, man havde sine egne Magtmidler, hvis det var fornødent, men først og fremmest var det i det lange Løb i begge Parters velforstaaede Interesse, at indgaaede Aftaler nøjagtigt overholdtes.

Vi se de kollektive Aftaler udvikle sig jævnsides med Fagforeningsbevægelsens Udvikling. I England forekommer de tidligt i større Udstrækning. Men lidt efter lidt dukker de frem-

overalt, hvor Industrialismen og med den Arbejderbevægelsen trænger frem. I de skandinaviske Lande er de kollektive Aftaler højt udviklede. I Sverige er der f. T. c. 250—300,000 Arbejdere, hvis Vilkaar er bestemt ved kollektive Aftaler.

Jeg skal ikke komme nærmere ind paa Spørgsmaalet om disse Aftalers nationaløkonomiske Betydning. Sikkert er det, at de spiller en meget betydelig Rolle for en stor Gruppe Medborgere, og at Juristerne ikke kan undgaa mere og mere at beskæftige sig med disse Forhold fra et juridisk Synspunkt.

Adskillige Steder har Lovgivningsmagten grebet regulerende ind. Undertiden er dette sket ved en mere offentligretlig Lovgivning, idet Staten har indskrænket Aftalefriheden til en vis Grad, anordnet en offentligretlig Regulering af Arbejdsvilkaarene, forbudt Arbejdsstridigheder, indført Straf for Krænkelse af Aftalerne o. s. v. Det er særlig i New Zeeland, at man har valgt denne Vej.

Men ogsaa en rent privatretlig eller hovedsagelig privatretlig Ordning forekommer. Saaledes i Danmark, i Holland, i Schweiz og i Norge. I Frankrig har der Gang paa Gang været forelagt Lovforslag fra Regeringens Side, men hidtil saavidt vides uden Resultat. I Finland og Sverig er der udarbejdet Forslag.

Jeg skal her fortrinsvis belyse de kollektive Aftalers retslige Natur under Hensyn til almindelige Retsgrundsætninger. Ogsaa hvor positiv Lov findes f. Eks. i Danmark, er den ikke saa udførlig, at den giver Besked om de forskellige Forpligtelser, Aftalerne medfører eller de Retsvirkninger, de har. Det fastsættes, at Brud paa Aftalen medfører visse Følger, men det siges — med visse Undtagelser — ikke, hvad der er Brud paa Aftalen. Desuden har det Interesse at se de positive Bestemmelser i Belysning af almindelige Retsgrundsætninger — dette er Retsvidenskabens Opgave.

Indenfor den juridiske Teori er kollektive Aftaler, saavidt jeg har kunnet opdage, første Gang bleven behandlet af en fransk Forfatter *Lambert* (1893). Han regnede de kollektive Aftaler til Tredjemandsretshandlerne, en Konstruktion, som imidlertid forekommer mig mangelfuld. Den, der har haft størst Fortjeneste af de kollektive Aftalers teoretiske Behandling, er

Forfatteren til det udmærkede Arbejde »Der Arbeitsvertrag«, Professor *Ph. Lotmar* i Bern.

Naar en Fagforening slutter Overenskomst med en Arbejdsgiver angaaende Arbejdsvilkaarene, er det saa en »Arbejdskontrakt« paa Medlemmernes Vegne?

Ved en Arbejdskontrakt forstaar man en Aftale om Arbejdsydelse mod Vederlag. Men det foreligger jo ikke her. Fagforeningen forpligter sig ikke til at arbejde, og heller ikke sine Medlemmer til at arbejde, og Arbejdsgiverne har ikke nogen Forpligtelse til at antage Arbejdere, saa længe Aftalen bestaar. Den kollektive Aftale fastsætter kun, at naar Arbejdet udføres, σ : naar en egentlig Arbejdskontrakt sluttet mellem Arbejdsgiveren og Arbejderen, skal der gælde visse Arbejdsvilkaar. Man kan sammenligne Forholdet med et Sporvognsselskabs Aftale med Kommunen angaaende visse Takster. De særskilte Aftaler (ved Køb af Billetter) vil da til en vis Grad være fikserede. Naar en kollektiv Aftale er indgaaet, er Indholdet af Arbejdskontrakten paa Forhaand delvis bestemt, men den kollektive Aftale har ikke unødvendiggjort den særskilte Arbejdskontrakt.

Hvilke Retsvirkninger har nu de kollektive Aftaler? Naar en Arbejdsgiver kontraherer med en Fagforening, kompliceres saa Forholdet derved, at Fagforeningen er en Sammenslutning af Medlemmer, for hvis Arbejde de aftalte Vilkaar skal være gældende? Der er forskellige Anskuelser med Hensyn til, i hvilken Egenskab Fagforeningen kontraherer. Jeg skal ikke gaa nærmere ind paa de forskellige Teorier. Efter min Mening har Fagforeningen Stillingen som selvstændig Part. Den har en retlig relevant Interesse i Arbejdsvilkaarene. Den optræder ikke blot som en Befuldmægtiget for Medlemmerne, sammenlign Kommunen som Repræsentant for Indbyggerne overfor Sporvognsselskabet.

Retsvirkningerne beror i en vis Grad paa Stillingen som Part. Først og fremmest maa der ses paa Aftalernes specielle Indhold, men nogle Virkninger vil altid foreligge som *naturalia negotii*. Det er nødvendigt at se Motiverne til Aftalernes Opstaaen. Historisk set har Arbejderne fremtvunget Aftalerne. Fagforeningerne vil opnaa, at Arbejdsgiveren ikke stiller sig

med sin økonomiske Overmagt mod hver enkelt Arbejder, naar Overenskomst skal indgaas. Fagforeningen vil placere sig imellem Arbejdsgiveren og Arbejderen og med de Magtmidler, der haves, faa Arbejdsgiveren til at bevilge bedre Vilkaar. Arbejdsgiveren nødes til for en vis Tid at holde en vis Minimumsstandard, og ikke gaa under visse Normer, som Fagforeningen har udvirket. Disse Vilkaar skal ikke blot gælde visse bestemte Arbejdere, men ogsaa Arbejdere, der senere kommer til. (Om det ogsaa gælder uorganiserede Arbejdere, er et yderligere Spørgsmaal, som iøvrigt efter min Mening bør besvares bekræftende). Arbejdsgiveren er ikke forhindret i at bevilge *bedre* Vilkaar end de i den kollektive Aftale fastsatte Minimumsnormer.

Det er Brud paa Aftalerne fra Arbejdsgiverens Side at antage Arbejdere paa daarligere Vilkaar. En særskilt *Arbejds-kontrakt* med daarligere Vilkaar er saaledes utilladelig. Naar alt gaar rigtigt til, skal hver særskilt Arbejdskontrakt i sig af sig selv optage de Normer, der gælder iflg. den kollektive Aftale. Saa har den kollektive Aftale naaet sin Hensigt. Naar det er sket, men Kontrakten saa senere ikke opfyldes, saa foreligger Brud paa den særlige Arbejdskontrakt, men ikke, i al Fald ikke umiddelbart, et Brud paa den kollektive Aftale. F. Eks. naar Lønnen ikke udbetales paa Forfaldsdagen, eller ikke udbetales til enkelte eller alle Arbejdere. Men hvis Arbejdsgiveren f. Eks. forelægger sine Arbejdere Kontrakt, indeholdende at de fremtidig skal nøjes med daarligere Vilkaar end de i den kollektive Aftale fastsatte og under Trudsel om Afsked, hvis de ikke underskriver, og Arbejderne finder sig heri, saa har Arbejdsgiveren krænket den kollektive Aftale. Arbejdsgiveren maa alt-saa ikke, naar han afslutter særskilte Kontrakter, opstille Betingelser, der strider mod den kollektive Aftales Normer. Naar der ikke fastsættes udtrykkelige Vilkaar ved den enkelte Arbejders Ansættelse, præsumeres det, at Ansættelsen er sket i Overensstemmelse med den kollektive Aftale.

Hvorledes gaar det nu, naar der foreligger et Brud af angivne Art? Kan det siges, at den kollektive Aftale med præceptiv Virkning normerer de enkelte Overenskomster, saaledes at Modaftaler er ugyldige af sig selv (Lotmars »tvingende Virkning«). Efter almindelige Retsgrundsætninger kan man neppe

uden positiv Hjemmel — der imidlertid findes i enkelte Lovgivninger — naa dette Resultat. I dansk Lov findes den ikke, men i Praksis synes man at naa derhen. Man kan neppe forhindre de enkeltes afvigende Aftaler med Arbejdsgiveren, men naturligvis foreligger der et Aftalebrud, der kan paatales af Fagforeningen, saaledes at Arbejdsgiveren kan tvinges til at præstere f. Eks. den Del af Lønnen, som han i Kontrakterne med de enkelte Arbejdere har søgt at unddrage sig. Arbejderne selv kan ikke paaberaabe sig den kollektive Aftale.

Hvad angaar Indholdet af Aftalen, er denne ikke udtømt med de Bestemmelser, som skal give Indhold til de enkelte Arbejdskontrakter. Den skaber ogsaa Rettigheder og Forpligtelser *umiddelbart* mellem Organisationens og Arbejdsgiverens. Der kan nævnes saadanne Bestemmelser, som angaar den kollektive Aftales Bestaaen, Ophør og Revision. Endvidere Bestemmelser, som ikke let kan betinges af den enkelte Arbejder, fordi de angaar mere kollektive Interesser, f. Eks. ang. Antallet af Lærlinge, Foreningsretten, Forpligtelse til alene at antage organiserede Arbejdere etc. Herhen hører ogsaa Reglerne angaaende Arbejdsstridigheder — dette er ogsaa en Retsvirkning af den kollektive Aftale, som hører til *naturalia negotii*.

Man kan sige, at den kollektive Aftale bevirker, at Parterne i en vis Udstrækning skal undlade Arbejdsstridigheder, medens Aftalen bestaar.

Til dette Resultat kommer man allerede gennem en Undersøgelse af de Motiver, som har ledet til Afslutningen af de kollektive Aftaler. Fagforeningen har formaaet Arbejdsgiveren til at bevilge visse Vilkaar for et bestemt Tidsrum i Fremtiden. Hvad har nu formaaet Arbejdsgiveren til at indgaa herpaa? Naturligvis Strejken eller Strejketrudselen. For at undgaa Strejken gaar han ind paa visse Arbejdsvilkaar. Den Forpligtelse, Fagforeningen paatager sig til ikke gennem Arbejdsnedlæggelse at forandre de aftalte Vilkaar, udgør Arbejdsgiverens Fordel. Naar Fagforeningen saaledes ikke maa strejke for at faa Vilkaarene ændrede, saa maa paa den anden Side, som vi allerede har set, heller ikke Arbejdsgiveren presse Arbejdsvilkaarene ned ved at forelægge de enkelte Arbejdere daarligere Vilkaar. Deraf følger, at Arbejdsgiveren heller ikke gennem

Lockout maa angribe de Arbejdere, der ikke vil finde sig i Foringelse af Arbejdsvilkaarene.

Kan man paastaa, at alle Arbejdsstridigheder, medens Overenskomsten løber, er utilladelige? Nej, ikke som en nødvendig Følge. Det beror paa Aftalen. Her er to Hovedgrupper — Stridigheder vedrørende Vilkaar, som ikke er behandlet i Aftalen, og Sympatistridigheder. Der kan opstaa ny Spørgsmaal, som ikke er omtalte i den kollektive Aftale. Hvis Aftalen for saadanne Tilfælde henviser til Mægling eller Afgørelse ved Voldgift etc., er Sagen klar. Men er dette ikke Tilfældet, kan man ikke paastaa, at status quo skal gælde. Det kan være umuligt, f. Eks. hvis der indføres nye Maskiner, og der opstaa Spørgsmaal om Timeløn eller Akkordløn, eller hvis ny Lovgivning forandrer Forholdene, f. Eks. vedrørende Natarbejde. Man kan heller ikke paastaa, at Arbejdsgiveren skal have Ret til at afgøre saadanne Spørgsmaal uden at risikere Strejke. Det vilde være en umotiveret Fordel for Arbejdsgiveren, om han kunde foreskrive sine Vilkaar i saadanne Tilfælde, uden at Arbejderne kunde benytte deres Vaaben. Parterne maa have Lov til at strides — hvis ikke andet er aftalt.

Ved Sympatistridigheder tænkes paa Strid for at støtte andre Organisationer, uden at der foreligger nogen Uenighed mellem Arbejderne og Arbejdsgiveren. Efter almindelig Opfattelse i Sverige og Danmark er saadanne Sympatistridigheder anset for tilladelige, med mindre de udtrykkelig er forbudt. I Sverige var man dog tidligere af modsat Opfattelse.

Naar vi nu vender os til Arbejdsstridighedernes Begreb, møder vi en Række vanskelige Spørgsmaal. Hvad forstaaes ved en Strejke, en Lockout, en Boykotting? En Strejke er en planmæssig som Led i en Strid foretagen Arbejdsnedlæggelse. Der kan foreligge mange tvivlsomme Spørgsmaal. Naar et Antal Arbejdere siger op, misfornøjede med Arbejdsvilkaar, der er i Overensstemmelse med Aftalen, for at søge hen paa en anden Fabrik, hvor en ny Konkurrent byder bedre Vilkaar, saa er det ikke Strejke. Men det bliver Brud paa Aftalerne, hvis Fagforeningen samtidig bevirker, at ingen Arbejdere paatager sig Arbejdet paa den gamle Fabrik paa de aftalte Vilkaar. Her

kommer Blokaden til og bevirker, at Arbejdsnedlæggelsen bliver ulovlig.

Andre Tilfælde er vanskeligere at bedømme. Lad os antage, at en Arbejdsgiver ikke har iagttaget de af Loven eller Arbejdsinspektøren fastsatte Beskyttelsesforanstaltninger mod Ulykkestilfælde, og Arbejderne vægrer sig ved at arbejde paa Grund af den Risiko, de løber. Saa tager Fagforeningen Affære og erklærer Arbejdspladsen blokeret, indtil de foreskrevne Beskyttelsesforanstaltninger er indført. Er det Strejke? I Danmark findes en Bestemmelse i de saakaldte Normer for fagligt Arbejde, som af mange Organisationer er antaget som en Del af deres kollektive Aftaler, og hvorefter Strejker skal varsles — gælder dette ogsaa i et Tilfælde som det anførte? Men ikke alle er bundne af disse Normer. Og hvorledes skal Forholdet bedømmes, hvis en Aftale udtrykkelig forbyder Arbejdsstridigheder, medens Overenskomsten er løbende?

Jeg er for mit Vedkommende mest tilbøjelig til at mene, at her ikke foreligger en Strejke i almindelig Betydning, men en Begivenhed, der vedrører de enkelte Arbejdskontrakter. Hvis Arbejdsgiveren ikke opfylder sine Forpligtelser, saa bør de Arbejdere, der rammes deraf, kunne indstille deres Præstationer, eventuelt hæve Arbejdskontrakten. En Afskedigelse fra Arbejdsgiverens Side af Arbejdere, der ikke opfylder deres Arbejdspræstationer, er jo aldrig Lockout — ligesaa lidt som det andet er Strejke. Men dette gælder nærmest de Arbejdere, der selv udsættes for Risikoen. Hvis ogsaa andre nedlægger Arbejdet, bliver deres Handling maaske at betragte som Strejke. Jeg henviser til den danske Voldgiftsrets Kendelser 1910, Sag 5, 1911, Sag 51, 1912, Sag 79. I den sidste af disse siges det, at en Betalingsstandsning i Reglen alene berettiger de Arbejdere, som rammes deraf, eventuelt ogsaa andre Arbejdere i samme Virksomhed og hos samme Arbejdsgiver, som er udsatte for ikke at faa Betaling, til at nedlægge Arbejdet.

Ogsaa Begrebet Lockout kan fremkalde megen Tvivl. Naar der foreligger Strejke, vil Arbejderne senere gerne optage Arbejdet paa andre Vilkaar. Men ved Lockout er det anderledes. Arbejdsgiverne har ingen Interesse i at antage de enkelte Arbejdere paany. Det kan derfor være vanskeligt at skelne en

almindelig Afskedigelse fra en maskeret Lockout. Det er lettere for Arbejdsgiveren under maskerede Former at afskedige Arbejdere eller at ramme enkelte Arbejdere paa en Maade, der i Virkeligheden indirekte angriber en kollektiv Interesse, f. Eks. hvis Arbejdernes Tillidsmænd afskediges. Man har ofte paa-beraabt sig Arbejdsgivernes Ret til frit at antage og afskedige Arbejdere — Arbejdskontrakter er sluttet paa ubestemt Tid og kan naar som helst opsiges. Men denne Betragtning holder ikke Stik. Den kollektive Aftale har indført ny Principper. Paa samme Maade har Arbejderne jo ikke frit Lov til at nedlægge Arbejdet eller undlade at tage nyt Arbejde, nemlig ikke, naar det retslig set er Strejke. Strejke og Blokade kan i Henhold til den kollektive Aftale være retsstridig.

Den danske Voldgiftsret har haft adskillige Tilfælde, hvor det er slaaet fast, at Afskedigelse maatte betragtes som Lockout. Det er anset for ulovligt, naar en Arbejdsgiver har afskediget en Arbejder, fordi han var i Organisationens.

Her maa Udviklingen føres videre til Begrænsning af Retten til Opsigelse.

Der er endelig Spørgsmaalet om, hvem der er ansvarlig for en ulovlig Strejke — er det Fagforeningen eller de enkelte Arbejdere? Er det Fagforeningen, der laver Strejken, er den ansvarlig. Men hvorledes forholder det sig, hvis de enkelte Arbejdere efter en Opsigelse, der er i Overensstemmelse med de særlige Kontrakter, men i Strid med den kollektive Aftale, nedlægger Arbejdet? I Danmark anser man ogsaa de enkelte Arbejdere for ansvarlige, men uden en positiv Regel kan man vistnok vanskeligt ramme de enkelte Arbejdere.

Skadeserstatningsreglerne kan ogsaa fremkalde mange vanskelige Tilfælde. Hvis en Arbejdsgiver forlænger Arbejdstiden udover den i den kollektive Aftale foreskrevne og betaler Arbejderne Løn for Ekstratiden, har jo hverken Arbejderne eller Fagforeningen lidt noget Tab. Den danske Lovgivnings Bestemmelser om Bod, hvor der kan tages Hensyn til, om der foreligger Skyld eller ikke og til de Tilfælde, hvor Tab ikke er lidt, er et lykkeligt Greb, der har fundet Efterligning udenfor Danmark.

Efter den store Strejke i Sverige forelagde man et Lov-

forslag, der var daarligt, og dette har virket skræmmende, saa at det nu er tvivlsomt, om man overhovedet faar gennemført nogen Lov.

Den danske Ordning med en Domstol sammensat af de interesserede Parter er saa god, at man maa ønske, at man i Norge og Sverige maa efterligne de danske Regler.

DISKUSSION.

Højesteretssagfører C. B. Henriques takkede Foredragsholderen meget for det overordentlig interessante Foredrag. Den udmærkede Bog, Docent Undén havde skrevet om dette Emne, var meget lærerig for de danske, der trods Domstolen og de her gældende Lovbestemmelser ikke havde megen Kendskab til Spørgsmaalets teoretiske Side. De opstillede Teorier var interessante, men det viste sig, at det var vanskeligt at indordne den danske Lovs Regler og den danske Praksis under en bestemt Teori. Nærmest var de Udtryk for flere af de opstillede Teorier — paa én Gang.

I Praksis gik man ud fra, at de enkelte Arbejdere var ansvarlige for en ulovlig Arbejdsstandsning, og man lagde som Hovedregel kun Ansvar paa Fagforeningen, naar denne var med i Bruddet. Men man antog ganske vist, at dette næsten altid var Tilfældet.

De kollektive Aftaler omfattede saa mange og saa detaljerede Normer, at de to Parter uden videre forudsatte, at det i den kollektive Aftale indeholdte blev afgørende ogsaa for den særlige Arbejdskontrakts Indhold.

Hvad Strejkespørgsmaalet angik, var den danske Voldgiftsret enig med Foredragsholderen. Det afgørende Kendetegn var i og for sig ikke, at Arbejderne nedlagde Arbejdet, men at Arbejdspladsen blokeredes.

Det var Voldgiftsrettens Formand, Nationalbankdirektør, Dr. jur. Ussing, der havde skabt Princippet »Bod«. Bod kunde paalægges baade Fagforeningen og de enkelte Medlemmer, men der var en stærk Tendens ogsaa hos Arbejdsgiverne mod at paalægge de enkelte Arbejdere Bod.

Den danske Domstol havde sikkert virket godt. Skjules kunde det imidlertid ikke, at jo bedre den virkede, des mere Uvilje kom der frem *mod* de kollektive Aftaler. Denne Uvilje var Grundlaget for Syndikalismen. Ved den forestaaende Revision af Loven var man ængstelig for at foretage Ændringer i den.

TILFREDSSTILLER BERTILLONS OG HENRYS SYSTEMER NUTIDENS KRAV TIL *HURTIG* IDENTIFICERING AF FORBRYDERE?

(Foredrag af Politiassistent Hakon Jørgensen d. 22. Januar 1917).

Fællesmøde med Kriminalistforeningen.

Mine Herrer!

Ved et Identificeringssystem forstaar man som bekendt et System til at fastslaa en Persons virkelige Navn og Generalia.

At kunne dette kan i mange af Livets Forhold være af stor Betydning, men paa intet Omraade spiller det saa stor en Rolle som for den straffende Retshaandhævelse, — saaledes for Straffens Gentagelsesvirkning, Forbrydelsens Opdagelse, Observation af professionelle Forbrydere, Tilsyn med Fremmede, eftersøgte Forbryderes Paagribelse m. m.

I de fleste Lande er der oprettet Centralbureauer, hvor Forbrydersignalementer fra hele Landet samles, og som besvarer alle Spørgsmaal angaaende visse Personers Identitet. Besvarelsen kan praktisk talt først gives, naar Signalementskortet kommer til det Bureau, hvor den paagældende tidligere er indregistreret. Saaledes har de 2 mest anvendte Identificeringssystemer, Bertillons og Henrys Systemer, udenfor ganske enkelte Tilfælde været praktiseret.

En Identificering efter disse Systemer kan tage et Døgn, naar det er en Person, hvis Signalement findes paa vort Cen-

tralbureau; findes det i Udlandet, kan det godt tage 10 à 12 Dage.

Mit Forslag gaar ud paa, at man for de mere farlige Forbrydere ved Siden af disse Bureausystemer skal have trykte Registre, hvor Forbryderne er ordnet efter Formler, der er udarbejdet paa Grundlag af Fingeraftryk og saaledes, at Opdagelsespolitiet fjernt fra Bureauet i Løbet af faa Minutter kan fastslaa disse Personers Identitet direkte paa Formlerne. Jeg har kaldt denne Fremgangsmaade: Fjernidentificering.

Disse Registre skulde jo helst efterhaanden blive internationale, i hvert Fald for saa vidt angaar de særlig farlige Forbrydere.

Jeg skal nu først i store Træk gennemgaa de gamle Systemer.

Der er 2 Identificeringssystemer, som en Tid lang har kæmpet om Magten. Bertillons Navn er knyttet til det ene, Henrys til det andet. Bertillons System er baseret paa Maalinger, Henrys System paa Fingeraftryk.

Bertillons System. Forinden Bertillons System traadte ud i Livet, følte det som en betydelig Mangel, at de mange Fotografier, som fandtes paa Politiets Kontorer, ikke kunde sættes i System. Hvad enten man vilde søge mellem Fotografierne for at undersøge, om en anholdt Person tidligere havde været straffet, eller man vilde benytte disse ved Eftersøgninger eller til Forevisning for Vidner, der paastod at kunne genkende den skyldige, var de som oftest til liden Nytte.

Bertillon fremsatte da den Tanke, at man skulde maale Forbryderne, og han udarbejdede Regler for saadanne Maalinger. Forslaget vakte almindelig Munterhed, og den unge Mediciner havde god Brug for sin Bedstefaders og Faders ansete Navne i Videnskabens Verden for at faa Lov til at gøre et praktisk Forsøg.

Forsøget lykkedes imidlertid.

Bertillons System gaar i Korthed ud paa følgende:

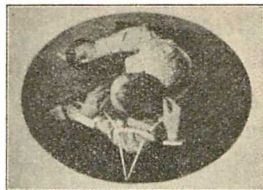
Man tager med særlige af Bertillon opfundne Apparater følgende Maal.

1. Højde,
2. Armspændvidde (Fig. 1),
3. Siddehøjde,
4. Hovedlængde (Fig. 2),
5. Hovedbredde,
6. Kindbenenes Bredde (Udstaaen),
7. Højre Øres Længde (Fig. 3),
8. Venstre Mellemfinger,
9. Venstre Lillefinger,
10. Venstre Fod (Fig. 4) og
11. Venstre Underarms Længde.

Armspændvidde.

Fig. 1.

Hovedlængde.

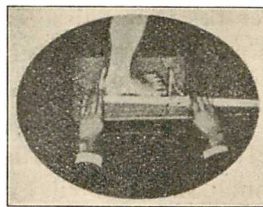
Fig. 2.

Kombinationen af disse Maal, der maaske ikke i og for sig er særlig mærkelige, vil tilsammen give en saadan Karak-

Højre Øres Længde.

Fig. 3.

Venstre Fods Længde.

Fig. 4.

teristik af den paagældende, at der kun vil være faa, som har nøjagtig de samme Maal. Indenfor disse faa vil det være let ved Hjælp af Fotografi og Beskrivelse (portrait parlé) at genkende en vis Person, hvis Identitet ønskes fastslaaet.

Man benytter nu ikke alle de angivne Maal til Registrering, men saa mange som man efter Omstændighederne finder paa-

krævet, alt efter Registraturens Størrelse. Man kan saaledes f. Eks. inddele i 3 Grupper efter henholdsvis:

1. Hovedlængde,
2. Hovedbredde,
3. Venstre Mellemfingers Længde,
4. Venstre Underarms Længde,
5. Ansigtets Bredde.

Da Bertillons Samling voksede til, indførte han yderligere et Fingeraftrykssystem til at skabe flere Underklasser, ligesom han indrettede en særlig Fingeraftryksregistratur for ikke voksne Personer og Kvinder, som ikke godt kunde maales. Jeg skal ikke trætte dem med dette System, som Bertillon altsaa kun brugte til at skabe sekundære Klasser, og som ikke kom til at spille en tilsvarende Rolle som forskellige andre Fingeraftrykssystemer.

I Tilslutning til dette paa Maalinger og Fingeraftryk baserede Registreringssystem gav Bertillon Regler for Beskrivelse af Fysiognomi og Legeme og opstillede faste Udtryk for de enkelte Ejendommeligheder. Dette er det saakaldte portrait parlé. Han oplærte sine Elever til ved Beskrivelsen af Ansigtstræk, Legemsejendommeligheder o. lign. at bruge bestemte tekniske Udtryk, hvis Betydning var fastslaaet, og indenfor en vis Skala af Udtryk for Størrelse, Form og Farve at vælge det rigtige, ligesom Violinisten kan gribe rigtigt paa Strengene, uagtet der ikke paa disse er afsat bestemte Grænser.

Han lærte sine Elever at forstaa, at det Totalbillede, som Folk i Almindelighed faar ved at betragte en Person eller et Fotografi, er lidet skarpt. Kun den, der forstaaer at opfatte de enkelte Træk, har Udsigt til med Sikkerhed at genkende en Person. Saaledes vil kun den, der er nøje kendt med Bertillons System kunne fastslaa, at Fig. 5 gengiver samme Person som Fig. 6.

Dette System for Beskrivelse kom dels til at danne et Supplement til det fornævnte antropometriske System — som Middelet til den endelige Identificering — dels til at danne et selvstændigt System til Brug ved Genkendelsen af bestemte Personer, som Politiet eftersøger, og hvis Signalement fra tidligere Tid er Politiet bekendt.

Identificeringen efter Bertillons System foregaar altsaa i 2 Tempi:

- a. Udfindelse af Gruppen ved Hjælp af Maalinger,
- b. Genkendelse ved Hjælp af Fotografi eller Beskrivelse.

Fig. 5.

Maalinger kan kun foregaa, hvor de særlige — til dels fast installerede — Apparater findes og kan kun foretages af særlig kyndige Folk.

Her i Landet er der kun 3 Steder, hvor saadanne Maalinger kan foregaa.

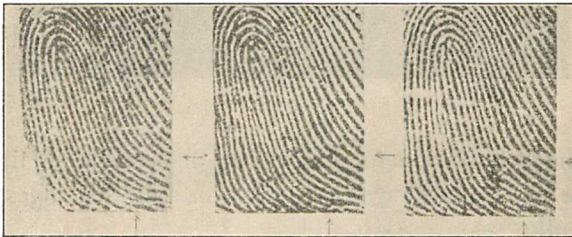
Fig. 6.

Identificeringen plejer først at foregaa, naar Signalementskortet kommer ind paa Bureauet, eller naar Signalementet f. Eks. telefonisk meddeles det Bureau, hvor et af samme Person optaget Signalement tidligere er optaget.

Bertillons Registreringssystem havde staaet sin Prøve i Aaret 1885 og vakte megen Opsigt ved Fremlæggelsen paa en Fængselskongres i Rom.

Aar 1900 indførtes det i Danmark af Københavns Opdagelsespoliti, men allerede Aar 1904 indførte man ved Siden af Bertillons-System det engelske Fingeraftrykssystem, som er udarbejdet af Direktøren for Londons Politi, Sir Henry, og som efterhaanden har trængt Bertillons Registreringssystem tilbage.

Henrys Fingeraftrykssystem. Jeg skal derefter i Korthed gennemgaa Henrys System, som er baseret paa den paa viden-

7³/₄ Aar gl.

17 Aar gl.

40 Aar gl.

Aftryk af samme Finger.

Fig. 7.

skabelig Maade godtgjorte Sandhed, at Fingeraftrykkets Billede ikke forandrer sig fra Menneskets Fødsel til dets Død. (Størrelsesforholdene forandres selvfølgelig, indtil den paagældende Person er udvokset).

Et Studium af de som Fig. 7 og Fig. 8 anførte Billeder vil hurtigt overbevise Iagttageren om Rigtighed af denne Paastand, som er bygget paa Iagttagelser af Herschell og Galton, der allerede omkring Aar 1858 paabegyndte deres Studier i saa Henseende.

Fingeraftrykkenes utallige Variationer har iøvrigt været kendt fra de ældste Tider. Tyrkerne og Kineserne f. Ek. har benyttet Aftrykkene som Bomærker. Det er imidlertid først i Begyndelsen af dette Aarhundrede, at Englænderen Henry og Spanieren Vuchetich omtrent samtidig udformede Registreringssystemer, der hver for sig er fuldt ud brugbare og stadig konkurrerer energisk.

Formaalet med disse Systemer var at identificere Personer, som maatte have Interesse i at skjule deres sande Personalialia

for Politiet, og de har vistnok ikke fra Begyndelsen af taget Sigte paa, at Gerningsmanden til en Forbrydelse ved Hjælp af disse skulde kunne udfindes paa Grundlag af Fingeraftryk paa Gerningsstedet. Dette er først efterhaanden kommen til at spille en stor Rolle.

Fingeraftrykkene afsættes paa særlige Blanketter, hvor der er en Plads for hver enkelt Finger, paa følgende Maade. Ved Hjælp af en Valse gnides et tyndt Lag Bogtrykkersvæрте udover en Zinkplade. Fingeren rulles derefter henover denne og umid-

2³/₄ Aar gl.

34 Aar gl.

Aftryk af samme Finger.

Fig. 8a.

Fig. 8b.

delbart derefter henover den for Fingeren bestemte Plads paa en skematisk Blanket. De ophøjede Hudfolder — Papillarlinierne — paa Fingrenes Underside efterlader sig her et Mærke — en Slags naturligt Fotografi — medens Mellemmrummene mellem Hudfolderne intet Aftryk giver. Det er det af disse farvede Linier dannede Mønster, vi undersøger.

Efter Henrys System tages Fingrene i følgende Orden:

Højre Tommel-(1), Pege-(2), Mellem-(3), Ring-(4) og Lillefinger-(5)
 Venstre » (6), » (7), » (8), » (9) » (10).

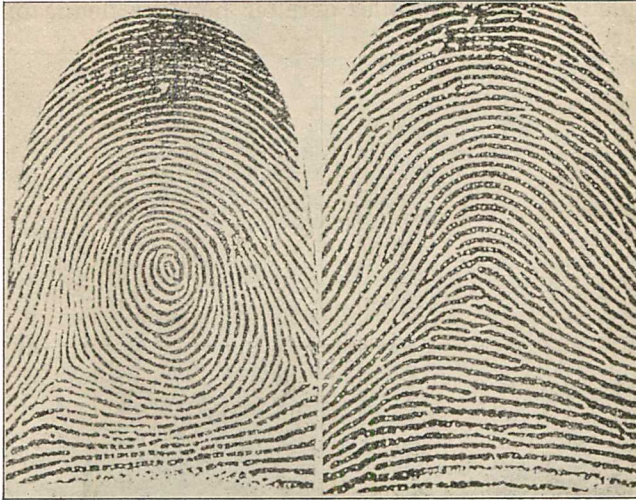
Man udregner dernæst først en Talværdi, idet man tillægger de saakaldte W-Mønstre eller Hvirvelmønstre (se Fig. 9) forskellige Værdier efter deres Plads.

Hvirvler i 1. og 2. Finger vurderes til 16,
» 3. » 4. » » » 8,
» 5. » 6. » » » 4,
» 7. » 8. » » » 2,
» 9. » 10. » » » 1.

Ethvert andet Mønster end Hvirvelmønstret faar Talværdien $\bar{0}$.

Først undersøges Fingrene med ulige Nr. Talværdierne sammenlægges og anbringes i Tælleren af en Brøk. Derefter

W-Mønster (Talværdi 5).

Fig. 9.

Buemønster (Talværdi 1).

Fig. 10.

undersøges Fingrene med lige Nr. Værdierne anbringes i Nævneren af samme Brøk. Dernæst lægger man 1 til Tæller og Nævner for at undgaa Værdien $\frac{0}{0}$.

Lad os antage at en Person har et Hvirvelmønster i højre og venstre Haands Tommelfingre — altsaa henholdsvis Fingrene Nr. 1 og 6. Den første har Værdien 16 og den anden 4. Vi faar da følgende Værdier:

Finger Nr. 1 = 16	Finger Nr. 2 = 0
» » 3 = 0	» » 4 = 0
» » 5 = 0	» » 6 = 4
» » 7 = 0	» » 8 = 0
» » 9 = 0	» » 10 = 0
16	4

Dette udtrykkes saaledes $\frac{16 + 1}{4 + 1} = \frac{17}{5}$.

Findes der intet W-Mønster i nogen af Fingrene, faar man altsaa baade i Tæller og Nævner $0 + 0 + 0 + 0 + 0 + 1 = 1$.

Findes der W i alle Fingre faar vi $16 + 8 + 4 + 2 + 1 + 1 = 32$.

Mellem $\frac{1}{1}$ og $\frac{32}{32}$ som yderste Grænser faar vi $32 \times 32 = 1024$

Kombinationsmuligheder eller Hovedklasser.

Dette er imidlertid langt fra nok. Man foretager derfor en efterfølgende Undersøgelse af de Fingraftryk, som ikke indeholder W-Mønstre, og sondrer her mellem:

Buemønster eller A (se Fig. 10),

Teltbue eller T (se Fig. 11),

Slynge med Udløb mod Tommelfinger eller R,

Slynge med Udløb mod Lillefinger eller U (se Fig. 12 og 13).

Disse Værdier udtrykkes nu i Bogstaver, store Bogstaver f. s. v. angaar Pegefingrene og smaa Bogstaver f. s. v. angaar de andre Fingre. U-Mønstrene noteres dog kun, naar de findes i Pegefingren (hvor der lige-saa ofte er R som U).

Ved denne Undersøgelse begynder man med Pegefingren.

$\frac{A}{A}$ betyder altsaa Bue i begge Pegefingre. $\frac{A}{T}$ Bue i højre Haands, Teltbue i venstre Haands Pegefinger. Findes der Buer, Teltbuer eller Radialslynger i andre Fingre end Pegefingrene, noteres dette med smaa Bogstaver, idet man indskrænker sig til at notere, hvormange Mønstre af denne Art der findes efter Pegefingren.

Dersom Bogstavformlen ser saaledes ud: $\frac{1aA2a}{1aT3a}$ betyder dette,

at der i Fingrene foran Pegefingrene, altsaa Tommelfingrene, findes almindelige Buer og desuden i 2 af højre Haands 3 sidste Fingre almindelige Buer, i venstre Haands 3 sidste Fingre Buer.

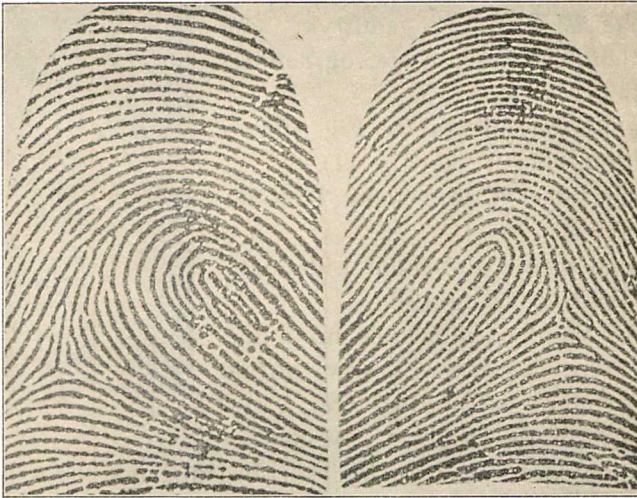

Teltbue (Talværdi 2).

Fig. 11.

Hertil føjes, naar Finger Nr. 5 indeholder en Slyng, en Linietælling, idet man undersøger, hvormange Papillarlinier der skæres af en Linie fra indre til ydre Terminus. I $\frac{1aA2a}{1aT3a} 5$ betyder 5 altsaa, at der er 5 Linier mellem indre og ydre Terminus i 5. Finger. (Ved Terminus forstaas visse karakteristiske Punkter i eller ved Deltaet og inderste Slynge's Top. Se Fig. 14).

Desværre er det saaledes, at der er enkelte Grupper, som overfyldes med Signalementer. Dette gælder navnlig de Grupper,

Slyng med Delta til venstre
(Talværdi 3).

- Fig. 12.

Slyng med Delta til højre
(Talværdi 4).

Fig. 13.

hvor der efter den foregaaende Undersøgelse findes følgende Værdier:

$$\frac{1U}{1U'} \quad \frac{1R}{1R'} \quad \text{og} \quad \frac{32}{32}$$

Her maa man da foretage yderligere Inddelinger. F. s. v. der findes Slyng i Fingrene 2, 3, 7 og 8, tæller man Linier mellem indre og ydre Terminus. Findes der højst 9 i Pegefingrene og 10 i Mellemfingrene, noterer man I, findes der over henholdsvis 9 og 10 noterer man O.

F. s. v. der findes Hvirvler, foretager man en saakaldt Tracing, idet man følger venstre Deltas underste Gren. Dersom denne løber mere end 2 Linier indenfor højre Delta noteres I,

højest 2 Linier inden- eller udenfor noterer man M, mere end 2 Linier udenfor noterer man O.

$\frac{1UII}{1UIO}$ 10 betyder da:

Ingen Hvirvler.

Ingen Buer, Teltbuer eller Radialslynger.

Ulnarslynger i begge Pegefingre.

Højest 9 Linier mellem ydre og indre Terminus i Pegefingrene.

Højest 10 Linier i h. Mellemf. og over 10 Linier i v. Mellemf. Nøjagtig 10 Linier i h. Lillefingr.

$\frac{32IO}{3200}$ betyder altsaa:

W-Mønstre (Hvirvler) i alle Fingrene.

h. Pegefingr indenfor løbende v. Delta.

v. Pegefingr og begge Mellemfingre udenfor løbende v. Deltaer.

Efter disse Tal og Bogstaver lægges Blanketterne i Grupper efter Systemer, der tildels er forskellige for de forskellige Bureauer, og som ikke er lette at huske for Ikke-Experter. Experterne finder imidlertid meget let ud af den indbyrdes Orden, og da Ikke-Experterne under den bestaaende Ordning ikke har andet med Fingeraftryk at gøre end at optage Aftrykkene og sende de udfyldte Fingeraftryksblanketter ind paa Bureauet, er dette jo i og for sig ligegyldigt.

Skal man nu foretage en Identificering, optager man Fingeraftryk, udregner Formlen og søger Gruppen. Lad os antage, at vi har fundet Gruppen. Vi iagttager nu det Signalement, som er optaget paa eller indsendt til Centralbureauet til Efter søgning i Registraturen. Vi ser f. Eks., at der i 3. Finger findes et Mønster, der frembyder følgende Ejendommeligheder:

6 Linier fra indre Terminus mod Vest et Øje. 3 Linier mod Sydøst et stort Øje. (Vest og Sydøst regnet, som om man saa paa et Landkort).

Vi gennemgaar nu alle Signalementerne i Gruppen. Finder vi ingen Signalementer, der opfylder disse Betingelser, findes den paagældende ikke i Registraturen. Findes et saadant, og kan der i dette paavises endnu nogle Overensstemmelser, kan Identiteten fastslaas. Med andre Ord: Identiteten fastslaas her lige saa lidt som ved Bertillons System ved Hjælp af Formlen.

Formlen er Vejviseren og Identificeringen foregaar ved Hjælp af Beskrivelse eller Fotografi — Fingeraftrykket er jo et »naturligt Fotografi«.

Bertillon og Fingeraftrykssystemerne. Bertillons Registreringssystem maatte vige for Fingeraftrykssystemerne og det af følgende Grunde:

De simple Apparatet tillader Optagelse af Signalementer i langt videre Omfang. Registraturen bliver derved righoldigere. Dertil kommer, at man i vidt Omfang, navnlig i de ikke altfor store Registraturer, har kunnet paavise Gerningsmanden til en vis Forbrydelse paa Grundlag af Fingeraftryk, der er forefundet paa Gerningsstedet. Dette er ved Centralbureauet her blevet ligefrem en Specialitet.

Da Bertillons System saaledes var slaaget af Marken, gjorde han et Forsøg paa at vinde en ny Sejr ved et Identificeringsalbum, hvor han indregistrerede Forbryderfotografier paa Grundlag af portrait parlé. Dette har ikke faaet nogen videre direkte praktisk Betydning og har ikke ændret det Forhold, at man næsten overalt har erstattet hans Registreringsmetode med et eller andet Fingeraftrykssystem.

Af Fingeraftrykssystemerne har det engelske vel nok opnaaet mest Udbredelse. Men næst derefter kommer Vuchetichs, der i mine Øjne har visse Fortrin.

Vurdering af de gamle Systemer. Om alle de gamle Identificeringssystemer gælder det, at de praktisk talt ikke tillader en Identificering direkte paa Grundlag af Formlerne, men kun paa Grundlag af en efterfølgende Beskrivelse eller Sammenligning. Derfor egner de sig bedst til Identificering paa Bureauerne. Jeg siger praktisk talt. Thi naturligvis kan en saadan nøjere Beskrivelse noteres i en Bog; men denne vil hurtigt faa et altfor stort Omfang.

Et Leksikon, som indeholder et stort Antal Signalementer paa en lille Plads, har hidtil ikke været udarbejdet. Der har været gjort Forsøg i saa Henseende dels af Henry, dels af Professor Aguilera i Madrid; men Forsøgene er strandede.

Derved er Daktyloskopien blevet en Teknik, som kun de særlig indviede har beskæftiget sig med.

Jeg ønsker at pointere, at jeg ikke paa nogen Maade bestrider, at Bertillons og Henrys Systemer, hver for sin Tid, har gjort fortrinlig Fyldest. Saavel Henrys, Vuchetichs, Daas og flere Systemer kan være fortræffelige som Bureausystemer, og Identificeringen kan, naar Signalementskortet først er kommet til det Bureau, hvor den paagældende er registreret, foregaa med al ønskelig Hurtighed. Men Tiden, der medgaar til Forsendelsen, maa jo medregnes. Jeg ønsker endelig ej heller at kritisere Udøverne af de gamle Systemer, som overalt har vist en brændende Interesse for deres Fag.

Jeg interesserer mig overhovedet mindre for, hvilket System der bruges paa Bureauerne. Der er en hel Række forskellige Systemer i Brug. Det vilde have været bedre, om man overalt anvendte det samme System. Men det er haabløst at arbejde herpaa.

Det der har interesseret mig er at forsøge at paavise en Fremgangsmaade, der gør det muligt hurtigt at identificere fjernt fra det Sted, hvor Signalementet opbevares, ved Hjælp af et trykt Register; at finde et stenografisk System, der gør det muligt at benytte hele det glimrende Materiale vedr. de professionelle Forbrydere, der ligger hengemt paa Opdagelsespolitiets forskellige Bureauer rundt om i Verden, at benytte dette, om jeg saa maa sige, i Marken. Og jeg maa aldeles bestemt protestere imod, at Identificering skulde være noget Hekseri, som kun særlig indviede Personer kan udføre, eller at de gamle Systemer skal være hævet over Udviklingens Lov eller staa paa et saa fremskredet Stadium, at en videre Udvikling ikke skulde være paakrævet. Centralbureauerne vil, naar de faar den Udvikling de fortjener, selv en Gang give mig Ret, og man vil komme til at forstaa, at deres Anseelse og Indflydelse vil mangedobles, naar de bliver det, de skal og bør være.

Et Centralbureau skal være Opdagelsespolitiets Hjerne. Det skal skiftevis samle Oplysninger af Interesse ind og sprede dem ud til Opdagelsespolitiets yderste Organer. Alle disse Oplysninger skal ligge i Politiets Underbevidsthed saaledes, at de saa at sige melder sig selv, saa snart der er Brug for dem.

Opdagelsespolitiet skal være Retshaandhævelsens Nervesystem, der straks reagerer overfor de professionelle Forbryderes Manøvrer.

Hvorfor er et hurtigt Identificeringssystem ønskeligt?

Hovedspørgsmaalet ved Afgørelsen af, om man tør skride ind mod en Person, er jo ofte dette: Er denne Person en Forbryder eller ikke? Er han en professionel Forbryder, vil man maaske ikke tage i Betænkning at undersøge hans Forhold til en vis Sag. Man vil maaske afhøre ham, anholde ham, afsige Arrestdekret, forbyde ham Adgang her til Landet, foretage Husundersøgelse, interessere sig for de Personer, han er i Selskab med, de Penge eller Ejendele han har paa sig etc.

Er han ingen Forbryder vil man unnlade alle disse Ting, indtil man har faaet stærk Overbevisning om, at han har gjort sig skyldig i en Forbrydelse.

Kendskab til den paagældendes Fortid er desuden ofte en Forudsætning for, at Politiet kan tænke sig, at den paagældende frembyder nogen særlig Interesse. Jeg skal nævne nogle Eksempler:

- a. Lad os antage, at en udenlandsk Kvinde har gjort sig skyldig i en Sædelighedsforbrydelse. Hun faar en Straf og udsendes derefter af Riget. Det er ikke rimeligt, at man forinden Udsendelsen vil spørge Udlandets Centralbureauer, om denne Person er straffet og hvorfor.

Havde man et Middel til uden for store Anstrengelser at konstatere den paagældendes Identitet med en mange Gange straffet Person, vilde man dog ikke udvise den paagældende af Landet, uden omhyggeligt at have sammenholdt hendes Signalement med de under Efterforskning af forskellige uopklarede Forbrydelser fremkomne Signalementer.

Jeg ved ikke, hvor ofte dette er sket, men jeg ved, at det er sket, og at det uhyre let kan ske.

Et andet Eksempel:

- b. En Person træffes i forkommen Tilstand og angiver at være Udlænding. Der ligger et Skib i Havnen, som gaar til den paagældendes Hjemland om nogle Timer. Man fristes til at sende ham hjem. Hvis man ved Fjernidentificering kunde paavise, at denne Person ikke blot ikke er nogen Udlænding, men at han er mange Gange efterlyst i Politiefterretninger for betydelige Forbrydelser her, vilde man dog ikke sende ham ud af Landet.

Om det er sket ofte, ved jeg ikke, men det er sket.

c. En Person indbringes som beruset til en Politistation. Han opgiver ikke at have nogen Bopæl. Han sover Rusen ud, fremstilles i Retten, vedtager en Bøde og hensættes til Afsoning. Dermed betragter Politiet Sagen som endt for sit Vedkommende. Hvis denne Person i Løbet af nogle Minutter kunde identificeres som en Person, der skulde sidde i Strafanstalten eller er efterlyst for Forbrydelser, vilde man gribe Sagen anderledes an.

Vi har oplevet, at en Straffefange paa denne Maade har undgaaet Politiets Opmærksomhed.

d. Paa et Skib blev der begaaet et Lommetyveri. 3 Udlændinge blev anholdt og fremstillet for Politimesteren som sigtede. De optraadte som pæne og fredelige rejsende. Der var intet Bevis i Sagen, og Personerne maatte, som rimeligt var, løslades med det samme. Lommetyve ser som Regel ud som pæne og fredelige Folk. Det hører jo med til deres Metier; tjener som en Slags Beskyttelsesmiddel.

Hvem var disse Personer? Det kunde ikke oplyses forinden Løsladelsen. Jeg vil paastaa, at Identificeringssystemerne kan udvikles saaledes, at Politiet hurtig kan trænge gennem den tynde Skal, hvorunder den professionelle Forbryder dækker sig, og som tillader ham at forsvinde mellem Omgivelserne.

Det er overhovedet det vanskelige ved Politiets Gerning, at de professionelle Forbrydere ofte bliver spillet os i Hænde eller kommer i Berøring med os under ydre Omstændigheder, der aldeles ikke opfordrer til Mistanke, og at vi bestandig maa være forsigtige for ikke at forulempe den gode Borger. De professionelle Forbrydere udnytter de humane Bestræbelser til Skade for de Borgere, der har berettiget Krav paa Humanitet. Men det er urimeligt, at Politiet ustandseligt skal henvises til hensynsfuld Passivitet. Hensynsfuld Aktivitet er det rette Krav. Det maa være enhver god Borgers Pligt at yde sit Bidrag til Fjernelsen af Mistanke om, at han er identisk med en professionel Forbryder; men det maa ligesaa uimodsigeligt være hans Ret ikke at blive holdt tilbage i et Døgn, naar Sagen kan klares paa 5 Minutter.

Jeg har tilladt mig at omdele et Fjernidentificeringsregister, ved Hjælp af hvilket professionelle Forbrydere hurtig vil kunne

identificeres, hvor de saa træffes, paa en Politistation eller i en Vejgrøft, alt efter som det praktiske Liv kræver det.

Fjernidentificeringsregistret. Dette Register omhandler 8000 Forbrydere, og bestaar af 4 Afdelinger.

1. Afdeling — Register Nr. 1 — er et Fingeraftryksregister, hvor Klasserne er bygget paa i det væsentlige de samme Typer, som vi kender fra Henrys System, nemlig:

Amputeret Finger . . . . . = 0. Slynge, Delta t. h. (se Fig. 13) = 4.
 Bue (se Fig. 10) . . . . . = 1. Hvirvel (se Fig. 9) . . . . . = 5.
 Teltbue (se Fig. 11) . . . . . = 2. Dobbeltslynge (Fig. 18—19) = 6.
 Slynge, Delta t. v. (se Fig. 12) = 3. Tilfældigt Mønster (Fig. 14) = 7.

Generalformler:

G. I. For hvert Mønster noterer vi den paagældende Talværdi i Fingrenes Orden:

h. Pege-, Mellem-, Ring-, Lille- og Tommelfinger

v. » » » » »

Vi faar saaledes et 10 cifret Tal som første Formel, som kaldes Generalformel I eller G. I.

43335 24446 betyder altsaa.

1. Finger har Værdien 4 = Slynge, Delta t. h.

2. » » » 3 = » » t. v. o. s. v.

G. II. Dernæst undersøger vi Fingrene 1, 2, 6 og 7.

Findes der Slynge i disse, tæller vi Linierne mellem indre og ydre Terminus. Findes der kun 9 i Pegefingerne, 10 i Mellemfingerne noteres 1, i modsat Fald 2. Findes der i nogen af disse Fingre et Hvirvelmønster, noteres 1 ved Indenforløb, 2 for Mellemløb og 3 for Udenforløb (se Henrys System). Af disse Tal dannes Generalformel II eller G. II.

I 4. Finger tæller vi dernæst det nøjagtige Antal Linier mellem indre og ydre Terminus.

G. II. 1112 15 betyder altsaa: Under 9 (hv. 10 L.) i 1., 2. og 6. Finger, over 10 i 7. og 15 L. i 4. Finger.

G. III. Dernæst undersøges Deltavinklen for alle Slynge. Hertil benyttes et særligt Instrument (se Fig. 15), der lægges ind over Fingeraftrykket saaledes, at Centrum ligger i inderste Slynge Top, og det 2 mm derunder liggende Punkt ligger i inderste Slynge. Hvis Slynge Delta nu kommer til at ligge i 1. Vin-

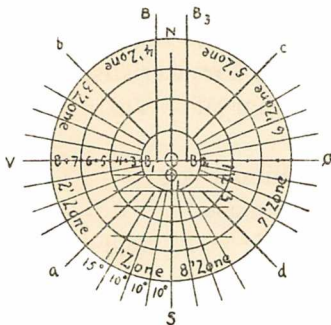
kelzone (se Fig. 15) altsaa mod Syd-Sydvest noteres 1. Ligger det i 2. Vinkelzone (altsaa mod Vest-Sydvest) noteres 2 o. s. v.

Der findes 8 Vinkelzoner (se Fig. 15). Af Numrene paa Vinkelzonerne dannes G. III.

G. IV. Dernæst undersøger vi, hvor langt Deltaet ligger borte fra Centrum. Hvert Punkt paa Maaleglasset udgør en saakaldt Afstandszone. Hver Cirkel afskærer 2 Afstandszone. Man kan da uden at flytte Maaleglasset fra den Stilling, vi anvendte ved Vinkel aflæsningen, straks notere Afstandszone.

Medens de 2 første Formler maa være aldeles nøjagtige, behøver dette ikke at være Tilfældet med Vinkel og Afstandsangivelsen, naar blot Udviklingen («Rytmen») i det væsentlige er rigtig. De smaa Forskydninger, som kan finde Sted ved Optagelsen, spiller da ikke mindste Rolle.

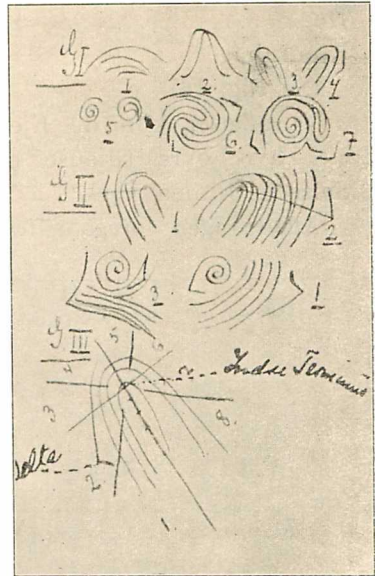
Disse Talværdier rykkes nu ind i Registret saaledes, at et lavere Tal bestandig staar foran et højere.

Maaleglasset.

Fig. 15.

heder, som findes rundt om i Fingeraftrykkene, og som vi kan kalde:

G. I, G. II og G. III.

Fig. 14.

Hidtil har vi ikke undersøgt de fine Ejendommeligheder i Fingeraftrykkene, hvis Overensstemmelse er en nødvendig Betingelse for, at Identitet tør fastslaaes. Hertil tjener dens saakaldte Detail- og NB-Formel.

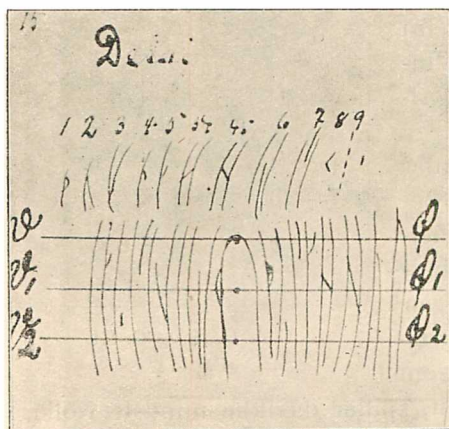
Detailformlen. Detailformlen dannes af en Række Tal, der er Udtryk for de fine Ejendommeligheder, som findes rundt om i Fingeraftrykkene, og som vi

Øje.....	= 1.	Begyndende Linie.....	= 6.
Gaffel.....	= 2.	Ophørende »	= 7.
Kontragaffel.....	= 3.	Delta eller Trekant ...	= 8.
Hage.....	= 4.	Fragment, Punkt eller	} = 9.
Kontrahage.....	= 5.	punkteret Linie	

(Se Fig. 16).

Vi aflæser kun de Ejendommeligheder, som falder i en Zone, hvis øvre Grænse dannes af Linien V_0 , den nedre Grænse af Linien $V_2\theta_2$.

Aflæsningen foregaar fra inderste Slynge, først til venstre,

Details Fig. 16.

derefter til højre Side, ovenfra nedefter. Fig. 16 aflæses saaledes til venstre: 106003607090650 og til højre: 0106075645232.

Angaaende denne Aflysning gælder der selvfølgelig en Række særlige Regler, som det vil være umuligt at gennemgaa her. Jeg kan henvise særlig interesserede til min Lærebog i Daktyloskopi og Fjernidentificering*).

NB-Formlen. Foruden Detailformlen tjener NB-Formlen til den endelige Identificering.

Her lægges Vægten paa en enkelt, særlig karakteristisk Ejendommelighed f. Eks. et Øje. Formlen bestaar af 4 Tal:

1. Tal angiver Fingerens Nr.
2. » Vinkelzonen, hvor Øjet befinder sig.
3. » Antal af Linier fra indre Grænse.
4. » Ejendommelighedens Art (Øje = 1, Hage = 4, Kontrahage = 5, Fragment = 9).

NB 1261 betyder altsaa: I Finger Nr. 1, 2. Vinkelzone 6 Linier ude findes et Øje. (Se Fig. 17).

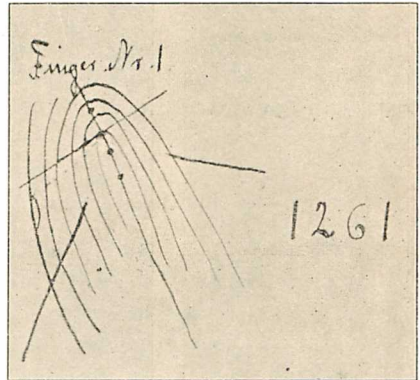
Skal vi søge en Person i Fjernidentificeringsregistret, udar-

*) Arnold Busck, Købmagergade 49.

bejder vi først G. I og G. II. Vi slaar derefter ind i Registret for at se, hvor mange der findes i Gruppen. Er der mange Formler, udskiller vi ved Hjælp af G. III og G. IV de Personer, det ikke kan være. Som Regel vil der da kun være ganske faa tilbage. Vi ser da, hvad der er angivet at være disses Detail- og NB-Formel, G. III og G. IV, og sammenholder disse med Signalementet. Kan man finde de i disse Formler angivne Ejendommeligheder i de foreliggende Fingeraftryk, kan Identiteten fastslaaes. Er der mindre Uoverensstemmelser, maa man nøjes med at henlede Opmærksomheden paa den paagældende (»mulig identisk med«). Identiteten kan da maaske fastslaaes paa anden Maade, hvilket jeg senere skal komme tilbage til.

Den principielle Forskel.

Ved Bertillons og Henrys System maa man, efterat Gruppen er fundet, foretage Identificeringen ved Hjælp af Fotografiet eller, hvad der er det samme, Fingeraftrykkene. Ved Fjernidentificeringssystemet erstatter vi disse med

NB-Formel. Fig. 17.

et stenografisk Referat af en nøjagtig Beskrivelse af de fine Ejendommeligheder i et særlig klart Fingeraftryk. Herved opstaar der vel flere Muligheder for Fejl — men da Fjernidentificeringen set i Forhold til Bureauidentificeringen kun er et foreløbigt Hjælpemiddel, og da Risikoen for positive Fejltagelser (urigtig Paastand om Identitet) er 0 og Risikoen for negative Fejltagelser (urigtig Eftersøgning med negativt Resultat) forholdsvis ringe, kan dette kun i ringe Grad nedsætte Systemets Værdi. I Krigen mod Forbryderne maa vi regne med nogle »Forbiere«, indtil de kommer os saa nær, at vi kan benytte os af de ufejlbarlige Midler.

Systemets Anvendelighed. Lad os nu antage, at vi har Ansvaret for Polititjenesten paa en Politistation. Der indbrin-

ges en Person, der er truffet under mistænkelige Omstændigheder paa en Badeanstalt, hvor der er begaaet et Tyveri af Penge fra en Tegnebog i et Baderum. Anholdte nægter at

være skyldig. Han opgiver at hedde Peter Ferdinand Jensen, f. d. $\frac{3}{2}$ 1888 i København. Ingen af dette Navn findes forhen straffet. Anholdte findes tilmeldt som boende Hornemannsgade 17 i Logis hos Enkefru Jensen. Ved Budsendelse hertil erfarer vi af Fru Jensen, at der bor en Mand hos hende af det Navn, som anholdte har opgivet.

Betjenten angiver som Grund til Anholdelsen, at Bademesteren mente, at anholdte har været inde i det Baderum, hvor Tyveriet er begaaet. Han mener, at han saa anholdte staa og klæde sig paa i Døren til Baderummet, kort før Tyveriet skete. Bademesteren var dog ikke helt sikker i sin Sag.

Anholdte visiteres, men man finder intet mistænkeligt.

Skal Anholdelsen opretholdes?

Anholdelsen er sket Kl. 4 Em. Centralbureauet

Fingeraftryk af Peter Ferdinand Jensen ident. m. A. 146. Fig. 18.

Fingrene 1—5.

Fingrene 6—10.

er lukket. Grundlovsforhør finder først Sted næste Dags Fm. Kl. 11.

Skulde jeg træffe Bestemmelse i denne Sag, vilde jeg lægge Vægt paa at faa at vide, om anholdte tidligere er straffet, og jeg vilde til en Begyndelse optage anholdtes Fingeraftryk, dersom han ikke protesterer herimod.

Anholdtes Fingeraftryk er de under Fig. 18 1—10 anførte.

Generalformel I bliver: 33533 34556,

» II » : 2222 17.

I Register Nr. 1, som er Fingeraftryksregistret, er Formlerne ordnet saaledes, at et lavere Tal stadig gaar forud for et højere. Idet vi nu følger Tal for Tal, finder vi en Formel, der svarer til omstaaende i Generalformel I og II i Talrækken Fig. 19. Der er overhovedet kun een Formel, der svarer til disse Generalformler. Havde der været flere Generalformler med samme Tal, maatte vi yderligere have udarbejdet Generalformlerne III og IV, altsaa Deltavinkler og Deltaafstande. I det foreliggende Tilfælde kan vi nøjes med pr. Øjemaal at konstatere, at Vinklerne i de enkelte Aftryk i det hele stemmer med de i Registret som G. III angivne Tal.

Paa samme Maade forholder vi os til G. IV. Her findes i det foreliggende Tilfælde angivet: $443555 \frac{5}{6} 4545457$.

Ogsaa her vil det øvede Øje hurtigt kunne se, om nogle af de angivne Afstande udelukker Identitet. Er dette ikke Tilfældet, gaar vi over til 2. Afdeling af Virksomheden, den endelige Identificering, som sker paa Grundlag af Detail- og NB-Formlen.

Detailformlen bør nu ikke opfattes som en matematisk nøjagtig Formel. Thi en Del af Figurerne kan forandre sig noget ved Optagelsen, saaledes at de ved en Optagelse ikke ser helt ud som ved en anden. Dette skyldes, at de fri Ender af de Hudfolder, som vi betegner som Papillarlinier, snart kan dreje til den ene, snart til den anden Side og lægge sig saaledes op ad en Nabolinie, at det paa Aftrykket kan se ud, som om de støder sammen.

Saasnaert man kender dette Forhold, volder det imidlertid ikke længere nogen Vanskeligheder. Opgaven, man maa stille sig, er ikke at aflæse de fine Ejendommeligheder i den i

Registret angivne Finger og konferere Resultatet med den i Registret angivne Formel, men den at undersøge, om den i Registret ved Tal angivne Beskrivelse passer paa det tilsvarende Aftryk i de nu foreliggende Fingeraftryk. Fremgangsmaanden er f. s. v. ganske den samme som ved Bertillons og Henrys System. Intet fornuftigt Menneske vil her fastslaa Ikke-Identitet, fordi man synes, at man paa et enkelt eller maaske flere Punkter vilde have bedømt Ansigtstrækkene anderledes (kaldt Næsen retliniet bølgeformet i Stedet for noget koncav) eller fordi der findes en begyndende Linie i det ene Sæt Aftryk, men en Gaffel i det andet o. lign. Naar »Rytmen« i Signalementet er den samme, kan man rolig fastslaa Identitet, hvad enten man benytter Bertillons, Henrys eller Fjernidentificeringssystemet.

33533 34544	1212	4	2221	2771	144324	245245	5.	10000	5—603	3101	79	B 285
33133 34144	2211	9	2242	2777	413546	243235	7.	02900	8—2092	10141	71	J 714
33133 34544	2222	18	2221	1777	353546	646214	2.	220202	0200636	3101	92	II 363
33531 34554	1111	16	1223	2711	134751	235251	2.	303769	30000	7121	94	8 442
33533 34544	2212	16	2223	2281	546755	2575626	2.	12200	00600	6101	89	II 216
33533 34556	2222	17	2213	27	443555	1454557	5.	00630	7—619	1221	81	A 146
33533 35544	2122	6	1213	277	442435	4442435	2.	4—2	2365—6	5441	81	II 86
33533 35556	2211	19	2213	1	653767	478116576	4.	00700	00270	2541	79	II 322
33533 36144	1211	17	1222	177	355648	3646535	1.	20076	10070	7321	90	MI 221
19133 41444	111	3	1113	4771	212224	1223	5.	120067	27060	6744	87	II 271
33533 41344	111	13	2221	7676	213746	1643	4.	003062	13—2	1111	75	C 185
33533 41444	111	14	2123	6776	213544	13333	1.	2128	007027	3131	77	P 222

Afsnit af Fingeraftryksregistret.

Fig. 19.

I det foreliggende Tilfælde er der angivet som Detailformel: 5 00630 000619.

000619 betyder, at vi, naar vi først følger Linierne i 5. Finger (se Fig. 18) indefra udefter til højre, skal finde først 3 Linier uden Ejendommeligheder, derefter en begyndende Linie, et Øje og et Fragment. Dette ser vi let selv med det blotte Øje. Gaar vi nu til venstre, skal vi finde 2 Linier uden Ejendommeligheder, en begyndende Linie, en Kontragaffel og derefter en Linie uden Ejendommeligheder. Naar vi betragter det foreliggende Aftryk, vil vi maaske finde en Uoverensstemmelse, idet der før den begyndende Linie mulig (alt efter Indlægningen) kommer 3 Linier uden Ejendommeligheder, og efter Kontragaflen kommer 9 og ikke 0. Det er Sætternissen, der har spillet os dette sidste Puds. Men vi fastslaar, at vi har fundet væsentlige Overensstemmelser, at de angivne Ejendommeligheder kommer i den angivne Orden, og udsætter den endelige Dom til NB-Formlen er undersøgt.

NB-Formlen: 1221 betyder, at der i 1. Finger i 2 Vinkelzone (mod Vest-Sydvest) paa 2. Linie findes et Øje (1). Ogsaa dette ser man let med det blotte Øje.

Vi har nu paavist, at det foreliggende Sæt Fingeraftryk m. H. t. G. I og G. II stemmer nøje med de i sin Tid af A 146 optagne Fingeraftryk. »Rytmen« i G. III og G. IV er den samme. NB-Formlen stemmer nøje. Ligesaa Detailformlen f. s. v. angaar den højre Side. Uoverensstemmelserne til venstre kan forklares,

Generalregister   Andersen, A.

- u. Reg. N.
- 136. Andersen, Anders Chr. {Rynkeby 14/7 78}. B: 1(67)(38)(176)1(357)+207(2579)(156)2+3537+48+54—(13)+60(13). D: 43333 54444 2232 17
  - 137. Andersen, Anders Chr. {Gærum 25/12 75}. B: 1(27)0(176)(37)2+20(57)51+30(12)002+43—7+65(48). D: 33335 24546 121 6
  - 138. Andersen, Anders Chr. {11966} {Tylstrup 25/7 69}. Spc: s. T. 303
  - 139. Andersen, Anders Chr. Peter {Tornby 18/7 69}. D: 33335 14444 122 13
  - 140. Andersen, Anders Emanuel Cavling {Kb. 31/1 1900}. Ø: 782
  - 141. Andersson, Anders Emil Hjalmar {27380} {Kalmars 30/7 73}. B: 1(17)(78)(76)(3579)+200(35)22+30208+4(28). D: 43335 44445 2122 18
  - 142. Andersen, Anders Friederich {Haderslev 2/5 63}. D: 43333 44444 2122 12
  - 143. Andersson, Anders Gustaf {32971} {Göteborg 29/5 91}. B: 1(17)0(76)+2005+54—(23). D: 63536 64646 1232 17
  - 144. Andersen, Anders Jacob Lauritz {28027} {Kb. 10/5 91}. B: 1(17)(14)313+20(23)922+4803+53—9(39)+6039. D: 43333 34444 2111 20
  - 145. Andersen, Anders Julius {12756} {Kb. 11/7 74}. Ø: 547. B: 1(147)0(17)+20(357)0(146)2+30508+53—93+6(36)
  - 146. Andersen, Anders Lauritz Chr. {31811} {Vassingerød 6/9 81}. B: 1(04)7(36)18+20(58)002+3707+43. D: 33533 34556 2222 17. Spc: s. T. 442
  - 147. Andersen, Anders Ludvig Carl {Holbæk 1/4 95}. D: 53535 44546 3222 14. Spc: B. 13
  - 148. Andersen, Anders Olof Statin {16001} {Kb. 2/10 80}. Ø: 1127. B: 1(147)031+20(357)632+501053. D: 53536 54445 1232 19. Spc: s. T. 468
  - 149. Andersen, Anders Peter {32608} {Horsens 12/6 93}. B: 10061(48)+20(57)(35)02+5005+02. D: 53536 66548 1231
  - 150. Anderson, Anders Peter {Borum 29/3 92}. D: 42533 44544 222 13
  - 151. Andersen, Anders Peter {32833} {Gentofte 14/1 90, Ordrup?}. B: 1(17)0(70)(179)(68)+2003+54—1+627. D: 33336 74556 222 12
  - 152. Andersen, Anders Peter {31402} {Kb. 22/2 80}. B: 1(17)3—(68)+200(35)02+301+48+53—97+628. D: 43535 36546 1211 13
  - 153. Andersen, Anders Peter {Uggeløse 18/6 78}. D: 43333 64444 2232 20

Afsnit af Generalregistret.

Fig. 20.

men opfordrer dog til en vis Forsigtighed, hvis A benægter Rigtigheden. Vi slaar op paa A 146 (se Fig. 20) og ser at hans Navn er:

Andersen, Anders Lauritz Christian, f. d. ⁶/₉ 81 i Vassingerød. Har den paagældende opgivet et andet Navn, foreholder vi ham dette Navn, og han vil hurtigt erkende at være identisk med denne Person.

Hvordan man skal bære sig ad, dersom han ikke tilstaar, skal vi siden se, ligesom vi ved Omtalen af Specialitetsregistret skal se, hvorledes man straks kan konstatere, at det netop er denne Persons Specialitet at stjæle fra Badeanstalter.

Det er denne Art Identificering, som jeg har kaldt Fjern-

identificering, fordi den kan foregaa fjernt fra det Bureau, hvor Signalementet beror, f. Eks. ved Hjælp af et Leksikon. Iøvrigt kan det ske telefonisk og telegrafisk til ethvert Centralbureau, der anvender det engelske System, og, med enkelte Forandringer, til et hvilket som helst Identificeringsbureau. Jeg har i Forbindelse med Centralbureauet foretaget nogle Forsøg med Identificering paa Centralbureauet efter telefonisk Meddelelse af mine Formler, og disse Forsøg maa, uagtet de kun har været faa (3 i alt), siges at være forløbet tilfredsstillende. Med andre Ord: Centralbureauet kan anvende Fjernidentificeringssystemet, som det er fremstillet her, uden at flytte et eneste Blad i Registraturen og uden at foretage en eneste Tilføjelse.

Optagelsesapparater. Nu er det let at forstaa, at til denne Fjernidentificeringsmetode udkræves der Optagelsesapparater, som Opdagelsesbetjenten let kan føre med sig, hvor han saa færdes, og som ikke forurener den paagældende Persons Hænder, saaledes at han staar og bander over Politiet, naar hans Fingeraftryk er optaget.

Sammen med cand. pharm. Emil Bang, har jeg udfundet en Fremgangsmaade til at optage Fingeraftryk ad kemisk Vej. Hertil kræves blot en Smule præpareret Papir, lidt Vat og en Vædske, der indeholder et Jærnsalt. Fingeren stryges over med Vædsken og tørres af med et rent Stykke Vat, saaledes at den er næsten helt tør. Naar den nu berører Papiret, vil Fingeraftrykket fremkomme i berlinerblaa Farve.

Denne Fremgangsmaade forurener ikke den paagældendes Fingre saaledes som Bogtrykkersværte, der nu almindelig anvendes. Desuden fylder disse Apparater kun lidt og kan bekvemt bæres i en Jakkelomme.

Uberettiget Kritik. Fjernidentificeringssystemet, som jeg har kaldt mit System, sammenholdes desværre stedse med Bertillons og Henrys Bureausystemer, og Beundrere af disse er tilbøjelige til at bebrejde mig Respektløshed overfor Bertillon og Henry, som jeg jo tvertimod i høj Grad beundrer.

Denne Kritik er uberettiget. Thi Fjernidentificeringssystemet begynder jo netop, hvor de andre Systemer hører op.

Der er Berøringspunkter mellem dem, men deres Omraader er ikke de samme. De grænser til hinanden. Staar Politiet f. Eks. i Gedser med en anholdt, som de mistænker for at have opgivet falsk Navn, kan det kun hjælpe lidt, at Centralbureauet kan identificere den paagældende, dersom Fingeraftrykkene kommer ind paa Bureauet. Thi da er den paagældende maaske løsladt. Man maa da benytte Fjernidentificeringssystemet. Hvis en Person er grebet i København, eller hvis han tilstaar en Forbrydelse, har Politiet maaske Tid til at vente paa Centralbureauets Svar. Der er da ingen nødvendig Brug for Fjernidentificeringssystemet. Om Identificeringen her tager 1 Time eller 12 Timer vil ofte være ligegyldigt. Vi bruger altsaa det lidt vanskeligere Identificeringssystem udenfor Bureauet, naar vi ikke kan vente paa dettes udmærkede Assistance. Ellers benytter vi Centralbureauet som ellers.

Men hvorfor da bestandig sammenholde disse heterogene Metoder. At Fjernidentificering ikke er saa lige til som den gammeldags Identificering, at den maaske har flere Fejlmuligheder, er jo i denne Sammenhæng af ganske underordnet Betydning. Thi de Metoder eller den Mangel paa Metode, der nu hersker paa det Omraade, der er Fjernidentificeringens Omraade, har Tusinde Fejlmuligheder, hvor dette System har een.

Jeg skal nævne et Eksempel.

Jeg er engang bleven sendt paa Banegaarden i København for at anholde en fra fremmed Jurisdiktion efterlyst Person, der i et Telegram signaliseredes omtrent saaledes:

Ca. 25 Aar gl., almindelig Højde, blond, graat Tøj og et stort Paradisæble.

Skønt jeg jo nok kunde tænke mig, at det var et stort Adamsæble, der var Kendetegnet, var her jo adskillige Fejlmuligheder. Men læser man Signalementet i Politiefterretninger selv af gamle, kendte Forbrydere med Generaliablads, vil enhver kunne se, hvilket Utal af Fejlmuligheder der findes.

Det er da en ganske falsk Sammenligning, naar man sammenholder Fjernidentificeringssystemet med de gamle Systemer — det skal ses paa Baggrund af den Hjælpeløshed, Tilfældighed og Planløshed, der i denne Henseende desværre ofte maa

præge vort Arbejde, naar vi er udenfor Centralbureauets Rækkevidde. Centralbureauet kender selv disse Forhold, naar de staar med en Udlænding, som de ikke kan identificere. Havde vi et internationalt Fjernidentificeringssystem, var Centralbureauet og dermed Opdagelsespolitiet bedre stillet.

Men en saadan Kritik som den anførte er i særlig Grad uberettiget, fordi Fjernidentificeringssystemet jo blot bygger videre paa Henrys System og vil skaffe Bertillons »portrait parlé« en Udbredelse, som det aldrig før har haft. Det har virkelig været mig en ganske særlig Tilfredsstillelse, at det er lykkedes mig at finde en Metode til at omsætte Bertillons præcise og fuldstændige Beskrivelse i en saa kort Formel, at jeg ved hvert Navn i mit Register har kunnet angive denne Formel.

Herved opnaas 3 Ting. For det første, at man kan gøre Prøve paa Fjernidentificeringen, dersom den paagældende skulde benægte Identificeringens Rigtighed, eller en Trykfejl eller andre særlige Omstændigheder skulde gøre Identificeringen tvivlsom. Dernæst at Politiet, naar de gennem »Politiefterretninger« ser, at en vis Person er efterlyst, kan aflæse den paagældendes fuldstændige Signalement i Registret, f. s. v. han hører til de Personer, der er indsat her. Endelig at man i »Politiefterretninger« kan tilføje hans fuldstændige Signalement omsat i den korte Talformel, medens man nu enten maa undlade at indføje Signalementet eller ogsaa af Plads-hensyn maa forkorte det saaledes, at Bertillons Signalement i Virkeligheden bliver mere eller mindre radbrækket.

Generalregistret. Lad os antage, at A 146 benægter Rigtigheden af den før omtalte Identificering.

Vi slaar nu op i Generalregistret (se Fig. 20) paa A 146 og finder angivet følgende:

B: 1 (04) 7 (36) 18 + 20 (58) 002 + 3707 + 43.

B: betyder Signalement efter Bertillon.

+ er Skillemærket mellem to Grupper.

( ) angiver, at de omsluttede Tal skal søges i samme Række indenfor Gruppen, der bestaar af 5 Rækker.

1. Tal i hver Gruppe angiver Gruppens Nr. Ovenstaaende Tal kan altsaa ogsaa udtrykkes saaledes:

	1. Række	2. Række	3. Række	4. Række	5. Række
1. Gruppe:	04	7	36	1	8
2. »	0	58	0	0	2
3. »	7	0	7		
4. »	3				

Slaar vi nu op paa Koden til portrait parlé (se Fig. 21) finder vi 6 Grupper (se Romertallene) af Rækker. Naar vi nu i hver Række søger ind paa det angivne Tal og erstatter det

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I.	Legemsstør.	Pands	Næse	Næse	Læbe	Mund	Øre	Ørelæppen	Antitragus	Anthelix
I.	lille < 1,45 m) 1 midst 1,5-1,7) 1 stor > 1,80) 2	Arbæder smaa 1 .. stor 2	Red (Dybde) 1	Blæk op 1 .. ned 2	Højde l. 1 stor 2	Stærke lille 1 stor 2	Hals høje l. 1 stor 2	Grunde ned 1 revallisk 2	Nælde, horisontal 1 b-w skrå 2	car 1 ves 2
I.	Hjvns 1 Hjvns 2 Hjvns 3 Hjvns 4 Hjvns 5 Hjvns 6 Hjvns 7 Hjvns 8 Hjvns 9 Hjvns 10	Fremsættende 1 Højde lille 6 .. stor 7 Hjvns 8 Hjvns 9	vre i Vinkel 5 bølgeformet 6 Fremsving l. 7 Brude l. 8 .. stor 9	Blæk op 1 .. ned 2 Højde l. 3 .. stor 4 .. stor 5 .. stor 6 .. stor 7 .. stor 8 .. stor 9	Højde l. 1 stor 2 Hjvns 3 Hjvns 4 Hjvns 5 Hjvns 6 Hjvns 7 Hjvns 8 Hjvns 9	Øred. samværd 1 evns smal 2 gabende 4 Højde op 5 ned 6 Hjvnsformet 7 lille 8 Hjvns 9	evns smal 3 bred 4 evns 5 bred 6 abca 7 fjvns 8 Hjvns 9	lille 3 lille 4 lille 5 lille 6 lille 7 lille 8 lille 9	Medan horisont 7 Medan horisont 8 Mænsom 8 Tragus ficinat 9	Medan horisont 7 Medan horisont 8 Mænsom 8 Tragus ficinat 9
II.	Ørta Ejsdom.	Pands Ejsdom.	Næse	Næse	Læbe	Hjvns	Ejsdom.	Ørelæppen	Ejsdom.	Tragus
II.	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9
III.	Ørta Ejsdom.	Pands Ejsdom.	Næse	Næse	Læbe	Hjvns	Ejsdom.	Ørelæppen	Ejsdom.	Tragus
III.	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9
IV.	Ørta Ejsdom.	Pands Ejsdom.	Næse	Næse	Læbe	Hjvns	Ejsdom.	Ørelæppen	Ejsdom.	Tragus
IV.	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9
V.	Ørta Ejsdom.	Pands Ejsdom.	Næse	Næse	Læbe	Hjvns	Ejsdom.	Ørelæppen	Ejsdom.	Tragus
V.	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9	Ørta 1 Ejsdom 2 Ejsdom 3 Ejsdom 4 Ejsdom 5 Ejsdom 6 Ejsdom 7 Ejsdom 8 Ejsdom 9

Kode til portrait parlé. Fig. 21.

med den ved Tallet anførte Ejendommelighed, faar vi følgende Værdier for A 146:

Legemsstørrelse lille, højre Øre mellemstort, Pandsens Højde stor, Næseryg koncav, bølgeformet, Næsens Basis op, Underlæbens Rand bred, Baghelix smal og lukket, Antihelix konvex, Ørerne udstaaende bagtil, Næsens Mellemlæbe blottet, Hagens Højde lille.

Passer dette Signalement paa anholdte, maa den sidste Tvivl om Identificeringens Rigtighed forsvinde. Med andre Ord, vi har gjort Prøve paa Regnestykket.

At dette stenografiske System for Referat af Bertillons Sy-

stem har vidtrækkende Konsekvenser er jo iøvrigt iøjnefaldende for enhver praktisk Kriminalist.

Sammenhold den foranførte Beskrivelse med Generalregistrets Talrække! En Forkortelse er der da opnaaet. Hvis man herefter for Fremtiden ikke vil optage et nøjagtigt Signalement ved Efterlysninger, kan det i hvert Tilfælde ikke motive-res med, at et saadant tager for megen Plads. Politiets Uddan-nelse vil nu ogsaa snart blive en saadan, at en Udeladelse heller ikke kan motiveres med, at Politiet ikke forstaar et rig-tigt Signalement. Og saa snart Uddannelsen er skredet til-strækkelig frem, vil det af pædagogiske Grunde være paatræn-gende nødvendigt at benytte de exakte Systemer; thi ellers glemmer det uddannede Mandskab, hvad det har lært, ligesom

- » 87. Hansen, Arthur Chr. (Kb. el. Vejle) 21/6 78). D: 43335 64644 2212 14
- » 88. Hansen, Asmus (Flensborg 29 1 76). B: 1 (147) (368) (14) (157) 3
+208 (256) 21+3007+42+60 (48) 00 (48). D: 67536 36546 221 c. 20
- » 89. Hansen, Astrid Marie (Næstved 8/10 93). Ø: 1233. D: 13313 14114
21. Spc: s. T. 37
- » 90. Hansen, August Emil [32720] (Kb. 5/10 90). B: 1 (07) (49) 01 (68)
+20 (25) 321+34-2+43+65. D: 55535 64544 1312 17

Afsnit af Generalregistret.

Fig. 22.

vi glemmer vor Jura, og hvad vi har kunnet af Latin og Græsk, naar vor praktiske Virksomhed ikke giver os Lejlighed til at anvende det.

I »PE.« 1916 Nr. 135 A Nr. 7 staar en Efterlysning med et godt Signalement, der er afpasset for Nutidens Politi Det fylder 6 Linier i Spalten og ser saaledes ud:

7. Tvangsfange, Arbmd. Asmus Hansen (Flensborg, ^{29/1} 76), ca. 167 m høj, bl. Overskæg, rødligt Ansigt, tatov. Anker paa v. Haand, iført blaa Bluse (mrk. rødt T.), hvid Skjorte (mrk. R. A. S.), graa Uldtrøje (mrk. rødt M.), mørke Benklæder, mørk Kasket og Gymnastiksko.....

Anh. o. s. v.

Den samme Person kendetegnes saaledes i Generalregistret (se Fig. 22) til Fjernidentificeringsregistret:

- Arbmd. Asmus Hansen (Flensborg, ^{29/1} 76),
B: 1 (147) (368) (14) (157) 3 + 208 (256) 21.
+ 3007 + 42 + 60 (48) 00 (48). D: 67536 36546 221. c: 20.

Dette Signalement kan endda udtrykkes endnu kortere, naar det skal indrykkes i »Politiefterretninger«. Forkorter vi »Fjernidentificeringsregistrets Generalregister« til F. G. Reg., kan vi, da nævnte Person har Litra Nr. H 88 i Registret, angive det samme Signalement saaledes i »Politiefterretninger«:

Tvangsfange, Arbmd. Asmus Hansen (Flensborg, ^{29/1} 76),
F. G. Reg. H 88.....

Anh. o. s. v.

Ved at slaa ind paa H 88 i Fjernidentificeringsregistret, som bør staa paa enhver Politistation, kan de forannævnte Tal aflæses og oversættes til følgende:

Signalement efter Bertillon: Højde middel (ca. 1,70 m), højre Øre mellem (ca. 6,6 cm), blond, tilbageløbende, lav og smal Pande, Næserodens Dybde lille, Næseryggen konvex, Næsens Basis op, Højde stor, Fremspring stort, Mellemvæg blottet, Overlæben fremspringende, Baghelix lukket, Ørelappen: Omrids retvinklet, Tilhæftning furet, Form traverseret. Antitragus skraa, Antihelix koncav, Hagen fremspringende, aabne Øjelaag, øvre Øjelaag udækket, fyldte Øjehuler og fremspringende Adamsæble.

Daktyloskopisk Signalement (korresponderende med Henrys System):

1. Finger: Dobbeltslynge med mellemløbende venstre Delta,
2. » tilfældigt Mønster,
3. » almindelig Hvirvel,
4. » Slynge med Delta til venstre og ca. 20 Linier mellem indre og ydre Terminus,
5. » Dobbeltslynge,
6. » Slynge med Delta til venstre og mere end 9 Linier mellem indre og ydre Terminus,
7. » Dobbeltslynge med indenfor løbende venstre Delta,
8. » almindelig Hvirvel,
9. » Slynge med Delta til højre,
10. » Dobbeltslynge.

Jeg mener, at jeg tør paastaa, at hverken Bertillons Minde eller Henrys Autoritet lider noget ved dette System. Bertillons og Henrys Systemer bliver herved fra Begravelsen i Bureauerne

ført ud i det praktiske Liv. Kan man vise disse Opfindere større Ære, end den der vises dem ved at drage de yderste Konsekvenser af deres Opfindelser til Gavn for Retssikkerheden? Og vil Politiet ikke selv vinde meget derved? De, der duer noget indenfor Politiet, faar Lov at arbejde med det kostbare Materiale, som før var de faa udvalgte forbeholdt. Der bliver sat Politiet større Maal, og det vil vokse med Kravene, baade aandeligt og materielt. Aandeligt fordi der vil blive stillet Krav til et vist Minimum af Intelligens og Foruddannelse. En Del af det altfor ringe Mandskab, der anbringes i Politiet, maa søge sig lettere Arbejde. Materielt, fordi det fagdannede Politi, der kan udnytte de moderne Hjælpemidler, lettere vil skaffe sig Ørenlyd for deres materielle Krav.

Specialitetsregistret. Det af mig udgivne Identificeringsregister indeholder som Register Nr. 2 yderligere et Register, hvor

Nr.	Højde	Født	Haarf.	Næse	Øjekl.	Daktyloskopi G. I	I	Specialitet			Generalreg.
								II	III		
Badeanstalt:											
438	uk	93	uk	uk	uk	uk	1	0	9	0	B. 169
439	—	81	—	—	—	—	1	0	9	0	P. 362
440	—	73	—	—	—	—	1	0	9	0	O. 143
441	63	95	—	(ev)	3	43535	54445	1	0	9	M. 306
442	62	81	—	—	2	33533	34556	1	0	9	A. 146
443	55	81	bl	r	1	55333	55444	1	0	9	G. 172
444	56	95	uk	ev	1/2	55535	55545	1	0	9	C. 94
445	74	95	bl	r	1	43553	44554	1	0	9	N. 182
446	66	96	—	—	1/2	33335	54453	1	0	9	H. 260
447	76	95	ch	—	2	11135	31445	1	0	5	P. 161
448	73	88	bl	ev	3	uk	uk	1	0	9	S. 318
449	72	84	ch	—	3	11113	11111	1	0	9	W. 153
450	84	89	bl	r	1	63333	44444	1	0	9	H. 589
451	81	88	ch	—	4	43575	34446	1	0	9	L. 135

Afsnit af Specialitetsregistret.

Fig. 23.

en Del af vore Forbrydere er ordnet efter Specialitet — hvorfor det kaldes Specialitetsregistret.

Lad os antage, at der er begaaet et Tyveri paa en Badeanstalt. En mistænkelig Person er set ved det Rum, hvor Forbrydelsen er øvet. Han beskrives saaledes:

Meget lille, ca. 35 Aar gl., Opstopperrnæse, udstaående Ører og lille Hage.

Vi slaar nu ind i Specialitetsregistret (se Fig. 23) paa den Gruppe, der kendetegnes med Badeanstalt. Her findes paa eet Sted alle Personer, hvis Specialitet det er at stjæle paa Badeanstalter. De tykke Streger inddeler i Grupper efter Højde. Indenfor disse Grupper staar de, der er født i Halvfemserne, forud for dem, der er født i Firserne o. s. v., de blonde foran de mørke, de med koncav Næse foran dem med retliniet Næse og disse foran dem med konvex Næse, de med blaa Øjne (Klasse 1) foran dem med gule (Klasse 2), orangefarvede (Klasse 3), nøddebrune (Klasse 4) og marronfarvede (5—7).

Det angivne Signalement passer f. s. v. angaar Højde paa Nr. 441—443. Nr. 441 kan det ikke være, da han kun er 20 Aar gl. Nr. 443 har retliniet Næse. Nr. 442, som er Litr. A 146, kan det være. Sammenholder man det i Generalregistret for A 146 (se Fig. 20) angivne Signalement med ovenstaaende, vil man finde væsentlige Lighedspunkter. Vi kan ikke sigte A 146; men vi kan undersøge, hvor han har opholdt sig i Gerningsøjeblikket, om han bruger mange Penge o. lign. Bestyrkes Mistanken, kan en hurtig Anholdelse og Afhøring medføre Opklaring af Forbrydelsen.

Øgenavsregistret. Registret indeholder endelig et Øgenavsregister, som henviser til Generalregistret.

Lad os antage, at en Opdagelsesbetjent underhaanden faar at vide, at en Person, hvis Navn Meddeleren ikke kender, men som gaar under Navnet »Mirakelsmeden«, har sendt 10 Cycler og en Del Cycledele ned til Malmøbaaden. Opdageren tager Registret op af sin Lomme, slaar ind (se Fig. 24) paa »Mirakel-

- 806. Mestersvenden. P 98
- 807. Mestertyven. D 5
- 808. Millionær-Jørgensen. J 911
- 809. Mini el. Aase. Z 35
- 810. Mirakelsmeden el. Miraklen.
J 171
- 811. Mis. C 90
- 812. Misse. G 37
- 813. Missionstyven. J 37
- 814. Modedrengen. A 116

Afsnit af Øgenavsregistret.

Fig. 24.

smeden« (Ø: 810) og ser, at denne er identisk med J 171. I Generalregistret finder vi (se Fig. 25), at J 171 er identisk med Jensen, Aksel Hjalmar Louis [17805], f. i Kbh. d. $\frac{4}{1}$ 76. Vi kan aflæse Bertillons Formel ang. hans Udseende (B:), Fingeraftryksformlen (D:) og hans Specialitets Nr.: se s. Tyveri Nr. 265.

- 170. Jensen, Axel Henry Fr. Julius [20067] Kb. 18/10 74). B: 1 (147) 9702+24+2+33+7+4003+500507+628. D: 44053 34544 2221
- 171. Jensen, Axel Hjalmar Louis [17805] (Kb. 4/1 76). Ø: 810. B: 1 (147) (137) 1 (14) (68)+20 (2357) 402+309+4 (267) 1+54-3+61. D: 43555 34445 2121. Spc: s. T. 265.
- 172. Jensen, Axel Johan Lauritz [15892] (Kb. 7/3 80). Ø: 218. B: 1 (047)+20 (58) (46)+35001+458
- 173. Jensen, Axel Lauritz [26426] (Karlebo 24/3 88), B: 1 (17) (48) 4 (378)+21 (468) 3 (59)+4 (28)+64 (38). D: 43333 14444 112 12

Afsnit af Generalregistret.

Fig. 25.

Cycletyveri:

263	67	71	gr	cv	2	32833	34444	13 0 0 3	0	7	N. 289
264	69	77	uk	(vx)	2	43336	34546	1 0 0 3	0	0	P. 486
265	65	76	bl	uk	1/2	43555	34445	1 0 0 3	0	0	J. 171
266	69	77	—	cv	1/2	33333	44444	1 0 0 3	0 6	0	K. 20
267	75	77	—	—	1/2	43535	44444	1 0 0 3	0	0	T. 51

Afsnit af Specialitetsregistret (jævnf. Fig. 23).

Fig. 26.

Paa denne Plads (se Fig. 26) finder vi angivet i Registret som hans Specialitet 1003 i 1. Gruppe. Paa Specialitetskoden (se Fig. 27) kan vi nu aflæse disse Tal paa sædvanlig Maade:

1. Række 2. Række 3. Række 4. Række 5. Række

	1	2	3	4	5
1. Gruppe	1 Tyveri 2 Indrydning 3 Falsk 4 Vold 5 Brandstiftelse 6 Sædvanlighe- byrdelse 7 Ræveri 8 Indrind 9 Hæder 10 Hæder	1 Roboelie 2 Vilde 3 Kvitstammer og Pulverstammer 4 Kæder 5 Forren, Lager og Bøtke 6 Hæder 7 Nyligging eller Fabrik 8 Indrind Vinduer 9 Skibe	1 Jævnforring 2 Uvæger 3 Mæglertær 4 Skredøder 5 Fæstet 6 Plads 7 Byplads 8 saa Trøppe eller Ejend 9 Tæner	1 Penger 2 Sælvind, Jævler, Uur 3 Cykler 4 Cykelie 5 Klæder eller Værdier 6 Frakker 7 Værdier 8 Sælle 9 Bøger, Stokke, Paraplyer	1 Falsk Nagle 2 Dole eller Staaltraad 3 Ber 4 Køben 5 Sædvanlig 6 amerikansk Tæng 7 Skid 8 Skravertskier 9 og 10 Kæmning
2. Gruppe	1 Lønnenverri 2 Hæver 3 Falskmenning og Ligeværd af falske Mønter 4 Besiddelse 5 Besiddelse under Ågenkædet 6 Ræve 7 Ræve 8 Hæverer Penges- kæbe 9 opbygger Penges- kæbe	1 fra Stalde og Udøse 2 fra Gaarde paa Lænder 3 Sædvanlig 4 Fæstet 5 Tægerie 6 Køben 7 Lydelse 8 adskillige Kostre 9 Bædnestaler	1 Laanløster og Mærkedier- forring 2 Løst 3 Fæstet 4 Jævnforring, dis- tans, Hæm o. l. 5 Skoleforstaler, Forring o. l. 6 Køer 7 Bævnsting, Kæde 8 Høst 9 Kjøvel og Bøker	1 Blomster og Frukt- forring 2 Sælle og Pori- bænder 3 Osaarne, Meial 4 Hæstaler 5 Hæstaler 6 Hæstaler 7 af og fra Breve 8 Hæstaler 9 fra Væge og An- tomobilier	1 Fæstet 2 Indrydning 3 Vind 4 Hæstaler 5 Hæstaler 6 Hæstaler 7 Hæstaler 8 Sælle paa Rud 9 Hæstaler 10 Hæstaler
3. Gruppe	1 fra Barn paa Gaden 2 fra berøvet Person 3 Kvinde fra Mand 4 Bædnest 5 Væge paa falsk Division 6 Falsk Navn 7 Komplot med Kæder 8 Komplot med Familie	1 København 2 Høstaa, Østerg 3 Provins 4 Land 5 Hæstaler 6 Gæstene og Div- huse 7 Hæstaler paa Gæstesteder 8 Hæstaler 9 Hæstaler	1 fra Antikvariat 2 fra Tøfensvæ- ret 3 fra Osaarne 4 fra Fæstet 5 fra Gæstesteder 6 Hæstaler 7 Hæstaler 8 Hæstaler 9 fra Hæstaler	1 Spørgs- 2 Løst 3 Hæstaler 4 falsk Forringende 5 Hæstaler og Hæst- gods 6 Hæstaler 7 Hæstaler med Dolk 8 Hæstaler 9 Hæstaler	1 udpløjet Kilt 2 Hæstaler 3 fra Hæstaler 4 Hæstaler 5 fra Hæstaler 6 Hæstaler 7 Hæstaler 8 Hæstaler 9 Hæstaler

Specialitetskoden.

Fig. 27.

Disse Tal betyder altsaa, at den omtalte Persons Specialitet er:

Tyveri af Cykler:

Opdagelsesbetjenten ved nu, at en professionel Cycletyv — hvis Udseende han straks kan gøre sig bekendt med — afsender Cykler til Sverige, og dette kan han sige paa Stedet i Løbet af mindre end 5 Minutter, naar han forstaar sine Ting.

Han behøver ikke først at gaa til Politikammeret, søge i Øgenavnsregistret, i Generaliabladsregistret og Specialitetsregistret og ikke derefter at

henvende sig til Centralbureauet; men han kan straks paa Stedet skaffe sig de fornødne Oplysninger. Denne Fordel er særlig indlysende, dersom den paagældende Politifunktionær er nødsaget til at handle hurtigt og opholder sig langt fra Centralbureauet.

Eenfingerregistraturer. Jeg har hidtil ikke omtalt den Side af Sagen, som i Almindelighed interesserer mest — Identificering paa Grundlag af Fingeraftryk paa Gerningsstedet. Tiden tillader mig ikke at gennemgaa dette interessante Emne; dertil kræves en hel Aften. Jeg skal blot sige følgende:

Til disse Undersøgelser kræves Ekspertter, og det vil næppe lykkes at uddanne Opdagelsespolitiet saaledes, at de straks paa Gerningsstedet med et Register i Haanden efter Undersøgelse af de her afsatte Fingeraftryk kan sige, hvem Gerningsmanden er; men det er klart, at allerede Specialitetsregistret kan give Ekspertterne Vejledning m. H. t., hvilke Signalementer man først bør efterse.

I Specialitetsregistret staar anført de paagældende Personers Fingeraftryk. Finder man nu nogle Fingeraftryk f. Eks. efter en Automattyv, kan man aflæse Formlen. Lad os antage, at man efter Fingerstillingen kan ræsonnere sig til, at det er Aftryk af Fingrene 1 og 2, og man kan se, at disse har Værdien 63. Man vil da hurtigt ved at gennemse Gruppen af professionelle Automattyve kunne konstatere, om nogle af disse har Fingeraftryk af disse Typer. I bekræftende Fald anmoder man Centralbureauet om at undersøge de paagældende Personers Aftryk nærmere.

Mit Identificeringsforsøg omfatter imidlertid et særligt System for Identificering paa Grundlag af et enkelt Fingeraftryk paa Gerningsstedet.

Paa Gerningsstedet findes ofte kun et enkelt Fingeraftryk, som er egnet til Identificering ved Eftersøgning i Registraturen. En saadan Eftersøgning paa Grundlag af et enkelt Aftryk i de nu anvendte Tifingerregistraturer kan naturligvis finde Sted; men det kræver overordentlig megen Tid og Energi.

Jeg har gjort nogle Forsøg paa Registrering af hver enkelt Finger. Jeg tror, at disse Forsøg vil medføre vigtige Resultater.

Dette Emne haaber jeg engang at faa Lejlighed til at behandle i et særligt Foredrag i Forbindelse med forskellige andre meget interessante Spørgsmaal, som knytter sig til dette Bevismiddel.

Jeg er nu ved Slutningen af mit Foredrag.

Hvilken Fremtid dette System vil have, er det vanskeligt at sige noget om. Paa Politikongressen 1914 vedtog man at udskrive en System-Konkurrence i Paris. Nu er internationale Kongresser indtil videre en Umulighed. Skal man frem, maa man stole paa sig selv, agitere i Fagpressen og træffe Aftaler underhaanden.

Fjernidentificeringsproblemet er efter mit Skøn nu reduceret til et Pengespørgsmaal. Har jeg fundet Støtte hos Myndighederne, da alt var Papir og Paastande, tør jeg sikkert sætte Lid til, at den ikke vil blive mig nægtet nu, da enhver, der vil sætte sig ind i Sagen, kan se, at Fjernidentificeringssystemet ikke svæver i Luften, men at det staar med begge Ben, eller i hvert Fald med det ene paa Jorden.

Dersom Politiet i de skandinaviske Lande uden altfor langvarige Overvejelser vil slutte sig til det af mig udarbejdede Identificeringssystem ikke alene i Ord men ogsaa i Gerning, ved at sende Fingeraftryksblanketter vedrørende farlige Forbrydere til mit Bureau, lade egnet Mandskab oplære og tegne Abonnement paa Registrene, da skal de professionelle Forbrydere inden mange Aar møde et nyt Vaaben, som de skal komme til at frygte, fordi de overalt kan blive tvunget til straks at tone rent Flag.

OM AKTIESELSKABSMISBRUG.

(Foredrag af Professor, Dr. jur. Vinding Kruse d. 26. Februar 1917 *.)

Naar en Enkeltmand — i Modsætning til et Selskab — driver Forretning, saa er Grundlaget for hans Leverandørers Tillid til ham, for hans Forretningsforbindelsers, hans Bankforbindelsers Tillid, kort sagt for Tilliden hos alle dem, der paa en eller anden Maade økonomisk støtter ham og yder ham Kredit, . . . Grundlaget for alt dette er det Ansvar, som vi kalder det personlige Ansvar. Derved forstaar vi jo, at han med alt, hvad han ejer og har, med hele sin Formue, med alt sit Arbejdes Resultat hefter og staar inde for alle de Forpligtelser, han paatager sig. Dette strenge personlige Ansvar er uden Overdrivelse en af Grundpillerne i det økonomiske Liv. Imidlertid er der jo i nyere Tid i stigende Grad opstaaet Foretagender, Virksomheder, hvor det personlige Ansvar forflygtiges, svinder bort, og man faar ikke i tilstrækkelig Grad noget andet i Stedet. Denne Udvikling er typisk for vor Tid, og det mest praktiske Eksempel paa denne Udvikling er Aktieselskabet, hvor man ikke hefter med hele sin Formue, men kun med de enkelte Indskud i Aktier, man gør. Denne Udvikling, som i de sidste 20—30 Aar har været ganske overordentlig stor, rummer ved sin Forflygtigelse af det personlige Ansvar en stor Fare.

Vi staar her overfor et Fænomen, Aktieselskabet, som er særlig ejendommeligt for vor Tid. Hvis man engang om 10,000 Aar vilde grave Nutidens Historie op og undersøge, hvad der var det ejendommelige for den Tid, disse Mennesker i det 19.

---

*) Foredraget er gengivet i Gads danske Magasin 1917. S. 385 ff.

og 20. Aarh. levede i, vilde man utvivlsomt som et af de mest karakteristiske Træk for det økonomiske Liv nævne, at der den Gang fandtes en Form for Erhvervssammenslutning, hvor det personlige Ansvar var ophævet. Aktieselskabet er typisk for vor Tid, thi det fandtes ikke i tidligere Perioder. Det kendtes, saavidt vides, ikke i Oldtiden; da kendte man kun Enkeltmands-Forretninger og almindelige Interessentskaber, alt med personligt Ansvar. Man kendte det ikke i Middelalderen; det er først i vor Tid, at disse Former for økonomisk Virksomhed opstaar. De allerførste svage Spirer til disse Selskaber træffer vi ikke før i det 15. Aarhundrede i Italien, senere i Holland, England og Frankrig og derefter i Tyskland og Skandinavien.

Det var nu saa at sige naturnødvendigt, at man her efterhaanden, særlig i det 16. og 17. Aarhundrede, kom ind paa at benytte Aktieselskabsformen. Det staar i nøje Forbindelse med hele det mægtige Opsving, som Erhvervslivet fik, da hele Jordkloden blev opdaget, da Horisonten blev mægtig udvidet. Andre Verdensdele blev ved Opdagelserne lagt blot; de var mange Gange større end Evropa, enorme Landomraader med uhyre rige Muligheder. Der opstod saa mægtige Opgaver for hele Handelen ved de nye Verdener, at man ikke længere kunde nøjes med de tidligere beskedne Former for Forretningsdrift. Det er de store Handelskompagniers Tid i Holland, Frankrig, England og her hjemme i det 17.—18. Aarhundrede. Disse store Foretagender startes netop for økonomisk for Evropa at erobre den øvrige Verden. Det var dem, der straks satte det første Skel og indledede den første store Aktieselskabs-Udvikling. Men siden kom en anden mægtig Udvidelse af Horisonten, denne Gang ikke paa Handelens, men paa Industriens Omraade, nemlig gennem de store revolutionerende tekniske Opfindelser i det 18. og 19. Aarh. I Følge af denne tekniske Udvikling opstod der jo efterhaanden industrielle Foretagender af hidtil ukendt Omfang. Disse Foretagender krævede ligeledes Kapitaler, der langt oversteg Enkeltmands Kræfter, og nødvendiggjorde saaledes i stærk Grad Anvendelsen af Aktieselskabsformen.

Men ihvorvel man da fra første Færd maa indse, at selve den nyere Tid, den Tid, vi lever i, saaledes kræver langt større økonomiske Foretagender end tidligere kendt, og derved kræver

Aktieselskabsformen, maa man samtidig ikke tabe af Syne, at man med denne Erhvervsform mistede Forbindelsen med en af Grundpillerne i det gamle økonomiske Samfund, nemlig det personlige Ansvar. Og naar vi ser paa de Udartninger, de Misbrug, som de nye sammensatte Former har bragt, er det netop saadanne Misbrug, som knytter sig til den totale Mangel paa personligt Ansvar; det maa vi stadig holde os for Øje. Vi maa, selv om vi anerkender Nødvendigheden af de store Bedriftsformer, ikke tabe af Syne, at det er det personlige Ansvar, den enkeltes Ansvar, der i sidste Instans maa være Nerven i alt Forretningsliv.

Paa Grund af disse Udartninger, disse Misbrug, er det ganske naturligt, at man i de store Industri- og Handelslande efterhaanden er kommen ind paa ad retslig Vej, gennem Lovbestemmelser og Domstolenes Praksis, at søge — ved Siden af, at man fastholder det værdifulde, der ligger i Aktieselskabsformen — at hindre de Misbrug, som den har haft til Følge; og der er da efterhaanden i de forskellige store Lande ogsaa opstaaet en Lovgivning, der specielt er rettet paa Aktieselskaber. Jeg behøver blot her kort at nævne, at Tyskland forlængst har faaet sin store omfattende Aktieselskabslov, yderligere fæstnet i Handelsgesetzbuch af 1897. Og i England, det Land, hvor man jo fra gammel Tid har en rodfæstet Mistillid til alt, hvad der hedder Lovgivningens Indgriben i den individuelle Frihed, selv der har man indset Nødvendigheden heraf og er gaaet til en omfattende, ja en af de mest omfattende Aktieselskabslovgivninger, som Verden kender. Det begyndte naturligt i England sporadisk med Lovgivning mod enkelte Arter af Misbrug, der havde vist sig i Praksis, og saaledes gik man stadig videre for hver Gang, der viste sig et nyt Misbrug; derved blev der til sidst et helt Kaos af Love, og man samlede da sluttelig det hele i den store Aktieselskabslov The Companies Consolidation Act af 1908. Ogsaa de andre Lande er efterhaanden kommet med i denne Bevægelse. Jeg behøver blot at erindre om, at Norge fik sin Aktielov den 19. Juli 1910, og Sverig, der allerede tidligere, i det 19. Aarh., havde vedtaget saadanne Love, fik en ny og forøget Aktielov 12. August 1910. Endnu er af de skandinaviske Lande Danmark tilbage. Vel nedsattes der

her i 1901 en Kommission, der udarbejdede en Betænkning og et Forslag til en Aktielov; og Regeringerne — ogsaa den nuværende — har gentagne Gange vist, at de virkelig interesserede sig for Sagen. Flere Gange har der været forelagt Rigsdagen Forslag, sidst af den nuværende Handelsminister, men de er endnu ikke blevet til Lov.

Er det da, fordi vi her i Danmark ikke har gjort de samme sørgelige Erfaringer som i Udlandet, i England, Tyskland, Norge, Sverig o. s. v., at vi ikke har gennemført en virkelig Aktieselskabslov? Det kan ikke siges; vi har oplevet Perioder i vort økonomiske Liv — endog for faa Aar siden —, som er saa rige paa sørgelige Erfaringer, at vi i dem har den allerstørste Opfordring til at gribe ind, hvis det er muligt, ad retslig Vej mod disse Misbrug.

Jeg skal nu komme lidt nærmere ind paa enkelte af de sørgelige Erfaringer, som vi har gjort i vort Erhvervsliv. Men først maa jeg gøre en enkelt almindelig Bemærkning. Hvis man vilde spørge: Hvad er det, der karakteriserer Aktieselskabs-Misbrug? Saa vil jeg først og fremmest sige, hvad jeg begyndte med at betone, at de hænger nøje sammen med Manglen af det personlige Ansvar. Man har langt større Letsindighed, langt større Lyst til at inklade sig paa vidtløftige og mindre heldige Foretagender, naar man ikke staar inde for dem med hele sin Formue og økonomiske Evne, men kun med et enkelt, mindre Indskud. Dernæst dette, som viser sig Gang paa Gang, at det, som staar paa Grænsen, det, man ikke rigtig drister sig til at gøre som Enkeltmands-Forretning, det generer man sig ikke for, naar man kommer over i den store omfattende Aktieselskabsform, hvor det hele, Ansvar og Risikoen, forflygtiges. Man søger uden Skrupler at komme over, hvor Gærdet er lavest. Kan man ikke komme til et Resultat, som man gerne ønsker, som Enkeltmand, søger man Aktieselskabsformen. Jeg kan tage et enkelt Eksempel for at vise, hvad jeg her sigter til: Der var en Manufakturhandler, som handlede en detail; det gik efterhaanden tilbage for ham; Kreditorerne, Leverandørerne, pressede mere og mere paa; han blev efterhaanden insolvent, og han forudsaa, at han, hvis han ikke fik en Ordning, vilde gaa fallit. Saa søgte han paa alle mulige

Maader at faa en Akkord med sine Leverandører og Kreditorer. Han indledede Forhandlinger med dem, men han kunde ikke opnaa Akkord; de havde ikke rigtig Tillid til ham, til hans Forretnings sunde Basis. I sin Nød besluttede han da at gøre følgende: Han omdannede sin Forretning til et Aktieselskab, hvor der i Forbindelse med en Sagfører, der i dette Tilfælde raadede ham, affattedes Love, valgtes Bestyrelse o. s. v.; dette Aktieselskab overtog hans Forretning, Varelager, kort sagt alt, og saa bestemtes det, at han selv som administrerende Direktør skulde have et passende, forøvrigt meget beskedent Honorar (1800 Kr.). Han bestemte endvidere som en Grundbestemmelse i Aktieselskabet, at der ikke maatte betales Udbytte af nogen Art, før hans nuværende personlige Kreditorer var dækkede. Efter alt, hvad der foreligger i denne Sag, efter »Sagens samtlige Omstændigheder«, kan der ikke være Tvivl om, at Manden ikke havde definitiv uhæderlige Hensigter; han var ikke nogen almindelig Bedrager, som ikke vilde betale sine Kreditorer, men han vilde selv skaffe sig en rimelig Afviklingsmaade. Alligevel blev han af Domstolene (Højesteret) med Rette straffet efter Straffelovens § 257, fordi han, skønt insolvent, havde overdraget sin Forretning og Varelager til et Aktieselskab som nævnt for derved at hindre sine Kreditorer i (allerede nu) at søge den Fyldestgørelse i Varelageret, som lovlig tilkom dem.

Jeg tager netop med velberaad Hu dette Eksempel, fordi jeg ingenlunde vil sige, at de Mennesker, der begaar Aktieselskabs-Misbrug, altid er uhæderlige eller ledede af slette Instinkter. Menneskenaturen er mangfoldig og sammensat; der findes mange Naturer, der i og for sig er personlig brave, men som i et vist Forhold pludselig mister Kontakten med det, der inderst inde er honnet. Det er saadan en Type, vi her staar overfor. Jeg vil indrømme, at Livet baade for praktiske Jurister, for Sagførere navnlig, og for Forretningsfolk undertiden kan byde paa vanskelige Tilfælde. De kan undertiden komme i saa tvivlsomme Situationer i Erhvervslivet, at det kan være vanskeligt at finde den rette Grænse mellem, hvor det ubetinget fine og hæderlige hører op, og Misbrugene begynder. Men ved saadanne Lejligheder, paa Aktieselskabsomraadet, søger jeg altid rent

praktisk at fremhæve: Hvor tvivlsom og forviklet Situationen end kan være, har man dog altid en vis praktisk Ledestjerne, og det er denne: Hvad du ikke kan gøre som Enkeltmand med personligt Ansvar, hvad du ikke i en Enkeltmands-Forretning lovligt og loyalt kan gøre, det skal du heller ikke kunne gøre pr. Aktieselskabs-Form. Denne Grundsætning vil, gennemført i de mest forviklede Situationer, give en virkelig sund Vejledning. Den omtalte Mand burde have sagt til sig selv: Jeg er i en saa fortvivlet Situation, at jeg ikke kan overbevise mine Kreditorer, Leverandører, Bankforbindelser om, at min Forretning hviler paa en sund Basis; de har Gang paa Gang trods Forhandlinger nægtet mig Akkord; men kan et Menneske ikke overbevise den Kres af Mennesker, som i Erhvervslivet staar ham nærmest, saa er der virkelig ikke andet at gøre end at gaa. Hvad man ikke kan opnaa ved frivillig Akkord med sine Kreditorer eller gennem Loven om Tvangsakkord, det skal man heller ikke kunne opnaa pr. Aktieselskabs-Form.

Men for at komme ind paa de Erfaringer i større Stil, som vi i vort Erhvervsliv har gjort i de senere Aar, saa sent som i det 20. Aarhundrede, behøver jeg kun at nævne ganske enkelte Navne for at bringe i Erindring nogle af de største økonomiske Katastrofer, der har ramt vort Samfund i nyere Tid. Jeg behøver blot at nævne Navne som Detailhandlerbanken og Grundejerbanken. Hvad er det, vi møder der? Der møder vi det samme, at man mener, at man kan gøre pr. Aktieselskabs-Form, hvad man ikke vilde gøre som Enkeltmandsforretning. Det gælder blot her et andet konkret Forhold, som ogsaa giver Anledning til Aktieselskabsmisbrug: Det er Tegnings-Indbydelsen, Prospektet, i Følge hvilket Stifterne henvender sig til Offentligheden om at tegne Aktier i deres Foretagende. Hvis en Enkeltmands-Forretning vilde rejse Kapital i en Bank eller paa andre Maader til Udvidelse eller Konsolidering af Bedriften, og man saa, naar man henvender sig til bestemte Banker eller Personer, gaar hen og giver positivt urigtige Oplysninger o. s. v., saa er det Bedrageri. Men her er Skraaplanen og Letsindigheden, naar man kommer ud der, hvor det personlige Ansvar mangler: naar man kommer ud i de »store« Aktieselskabs-Forhold, hvor Kapitalen er saa fordelt, hvor der er saa mange Led, Aktionærer,

Styrelse, Direktion, Kontrolraad o. s. v., saa forflygtiges den personlige Ansvarsfølelse, saa tillader man sig Ting, som man ellers ikke vilde tillade sig. Grundejerbanken udsendte f. Eks. Indbydelse, Prospekt, hvori der erklæredes, at dens Aktie-Emission var overtaget af »et internationalt Finanskonsortium«, og at en større Del af de nye Aktier var »fast overtaget« af en fransk Bankgruppe. Det lød overmaade tillidvækkende, og mange Folk tegnede Aktier i Henhold til dette. Men det var usandt. De anførte Meddelelser i Prospektet var urigtige; og Direktørerne vidste dette. Hvis man gør det tilsvarende i en Enkeltmands-Forretning, er der ingen Tvivl om, at man bliver straffet for Bedrageri. Men nu i de »store« Aktieselskabs-Forhold? Skal man der kunne gøre det samme ustraffet? Her var det altsaa for første Gang i en stor og alvorlig Katastrose, at Domstolenes eller Lovgivningens Indgriben paa Aktieselskabs-Omraadet viste sig nødvendig hos os. Sagen blev henvist til Domstolene, og her fandt Domstolene dog heldigvis, at de i den almindelige Lovgivning havde Værn imod disse Misbrug, m. a. O., at man dog ikke kunde tillade sig alt det pr. Aktieselskab, som man klart ikke kan gøre som Enkeltmands-Forretning. Direktørerne blev straffet for Bedrageri efter Straffelovens § 257.

I det andet Hovedtilfælde: Detailhandlerbanken, blev Misbruget ikke begaaet ved Stiftelsen, men under Bankens senere Virksomhed. Ogsaa her gav Bankens Direktører bevidst urigtige Oplysninger om Bankens Forhold for at skaffe den forøget Kredit, Omsætning og anden Støtte. Her gaves de urigtige Oplysninger ikke i Prospektet el. lign., men Direktørerne gav dels i Maanedsbalancer og Aarsregnskabet og dels paa anden Maade Publikum og de direkte interesserede et ganske falsk Billede af Bankens virkelige Status. Ogsaa her kom Domstolene heldigvis til det Resultat, at en saadan svigagtig Adfærd — der jo klart vilde være Bedrageri i en Enkeltmands-Forretning — ogsaa var det i Aktieselskabs-Forhold, og Direktøren straffedes, endda efter den strengere Bedrageriparagraf, Strfl.s § 251 (Forbedringshus).

Nu kunde man sige: Ja, det viser jo dog altsaa, at man ad den almindelige Lovgivnings Vej, ved Straffelovens almindelige Bedrageri-Regler, kan værne mod Aktieselskabs-Misbrug. Dette er imidlertid en stor Fejltagelse. Hvad man kan sige, er

dette og kun dette: Man kan kun ramme gennem de almindelige Bedrageri-Regler de allergroveste Arter af Misbrug. Tænk Dem f. Eks. saaledes et meget almindeligt Tilfælde, at man ikke giver positivt urigtige Oplysninger, men derimod, at man fortier væsentlige Ting, saa vil det vise sig i mangfoldige Tilfælde, at de almindelige Regler ikke slaar til. Der er efter vor gældende Ret i og for sig ikke bestemte Regler for, hvad man skal oplyse, naar man i Prospekt henvender sig til Offentligheden. De almindelige Regler siger kun, at naar man udtaler sig i et Prospekt, maa man ikke give bevidst falske Oplysninger, ellers bliver man straffet for Bedrageri; men der ligger ikke deri, at man positivt skal give Oplysning om visse Forhold. Og Fortielsen er under de nuværende Tilstande en af de værste Aarsager til Aktieselskabs-Misbrug.

Det er betegnende, at det netop er mod den systematiske Fortielse, at de fremmede Lovgivninger, Tysklands, Englands, Norges, Sverigs og andre Landes Aktielove har truffet de mest effektive Bestemmelser. Lad os netop tage f. Eks. Tegnings-Indbydelsen, Prospektet, Tilfældet fra Grundejerbank-Katastrofen. Der ser vi overalt i de fremmede Lovgivninger dette, at de kræver ikke blot det selvfølgelig, at de Oplysninger, man giver, skal være sande, men at man skal give visse Oplysninger om ganske bestemte Ting. Noget, som har givet Anledning til de største Misbrug, er, at Stifterne af et Aktieselskab beregner sig ofte svimlende Honorarer for deres velsignelsesrige Arbejde ved Stiftelsen; navnlig i Amerika er der her begaaet kæmpe-mæssige Misbrug, men ogsaa i Evropa og ogsaa i vort Land giver det Gang paa Gang Anledning til saadanne. Nu er der i og for sig ikke noget at sige til, at Mennesker, som har fundet en god Idé, finder, at den bør skattes, ogsaa i klingende Mønt; men de skal bare oplyse det, lægge Kortene paa Bordet og ikke skjule, hvilke Honorarer de har faaet; thi skjuler de dem, er der med Rette altid en Mistanke om, at de har været for store i Forhold til deres Fortjeneste af Erhvervslivet. I fremmed Lovgivning forlanges, at de skal opgive det Honorar, de har faaet. I det af Regeringen forelagte Lovforslag om Aktieselskaber findes der ogsaa en Bestemmelse herom, idet der i § 5 staar, at der skal opgives de med Selskabets Stiftelse forbundne

Omkostninger, ikke blot i Aktieselskabskontrakten, men ogsaa i Prospektet, jfr. § 7, og til Aktieselskabsregistret, § 11.

Et andet Tilfælde, der stadig giver Anledning til Misbrug, er, at der hemmelig tilstaaes visse Klasser af Aktier særlige Fortrinsrettigheder. Baade i engelsk, tysk, svensk og norsk Ret er der truffet Bestemmelse om, at man skal give positive Oplysninger om disse Rettigheder for enkelte Aktier. Det samme er Tilfældet i det danske Lovforslags §§ 5, 7 og 11, hvor der staar, at der baade i Prospektet og til Aktieselskabsregistret skal gives Oplysning om, hvorvidt nogle Aktier skal have særlige Rettigheder.

Nogle af de værste Misbrug ved Stiftelsen finder Sted i de Tilfælde, hvor et Aktieselskab startes ved Overtagelsen af en Enkeltmands-Forretning. I saadanne Tilfælde vil Forretningens Indehaver i Reglen være tilbøjelig til at vurdere sin Forretning altfor højt, saa at han i Afstaaelse for Forretningens Varelager, Kundekres o. s. v. faar et altfor uforholdsmæssigt Vederlag. Navnlig er der en stærk Fristelse til, naar man ikke kan overdrive paa Varelageret, saa at gøre det paa Kundekresen. I engelsk-amerikansk Ret har man saa længe praktisk tumlet med det vanskelige Problem i Vurdering af Kundekresen, at man for denne har dannet et særligt Ord: »good will«; og den engelske Aktielov foreskriver, at man altid skal give Oplysning om good will. Heller ikke i dette Forhold er der i og for sig noget at sige til, at en Mand, naar han overdrager sin Forretning til et Aktieselskab, vurderer den højt, det er naturligt; menneskeligt er det undskyldeligt, at han sætter den for højt. Men hvad der maa kræves, er, at han skal give den Kres, han henvender sig til, positive Oplysninger om, hvor højt han vurderer, og paa hvilket Grundlag Vurderingen er foretaget. I det hele taget er Kærnen kun dette: I maa sætte, hvad I vil; I har fuld Frihed, men I skal lægge Kortene paa Bordet.

I det danske Lovforslag er der ogsaa truffet særlig Bestemmelse herom. I de nys anførte Paragraffer staar der om Forretningsovertagelse dette, at der skal gives Oplysninger saavel i Prospektet som til Aktieselskabs-Registret om, hvorvidt og paa hvilke Vilkaar Selskabet skal overtage en bestaaende Forretning eller bestemte Genstande, hvorledes Værdien heraf er fastsat,

og hvorvidt Vederlag skal ydes ved Aktier i Selskabet. Det er en Bestemmelse, som der ofte har været Diskussion om, og jeg har haft den Glæde i nogen Grad at medvirke til, at denne Bestemmelse i sin Tid blev indsat i det oprindelige Lovforslag. Det er praktisk overordentlig vigtigt, at det slaas fast, naar et Aktieselskab overtager en Forretning, at der gives Offentligheden paalidelige Oplysninger om det Grundlag, hvorpaa den er vurderet. Jeg kunde imidlertid ønske, at det sidste Regeringsforslag havde fastholdt det ældre Forslags bestemte Ordlyd. Det ældre Forslags Ord: det skal opgives, paa hvilket Grundlag Vurderingen er fastsat, er i det sidste Forslag blevet ligesom udvisket, gjort en Kende vegere: »hvorledes Værdien er ansat.«

Det var altsaa alle de Misbrug, som finder Sted ved selve Stiftelsen af Aktieselskabet, og de Punkter, hvor den danske Lovgivning ikke slaar til. Dernæst er der forskellige Misbrug, der samler sig om Selskabets senere Virksomhed. Det kan ske, at et Aktieselskab beslutter at nedsætte sin Aktiekapital. Det kan være en meget loyal og god Foranstaltning; men da Erfaringen viser, at netop Nedsættelse af Aktiekapitalen rummer Mulighed for store Misbrug, saa har de fleste Lovgivninger, Englands, Tysklands o. s. v., truffet Bestemmelser om, at inden man nedsætter Aktiekapitalen, skal der finde en Avertering af Kreditorerne Sted. Ogsaa i det danske Udkast findes lignende Bestemmelser. Der staar bl. a., at Aktiekapitalen ikke maa nedsættes, uden at Kreditorerne averteres, og disse kan, naar de melder sig inden en vis Frist, kræve Betaling eller Sikkerhed, §§ 25—26.

Et andet Misbrug i Aktieselskabets daglige Tilværelse er det, der finder Sted, naar et Aktieselskab køber eller belaaner sine egne Aktier. Det sker jo, at et Aktieselskab, naar det ikke staar særlig godt, indkøber sine egne Aktier for at holde Kursen paa Aktierne og dermed Krediten oppe. Jeg vil nu ingenlunde nægte, at Køb af egne Aktier kan ske i loyal Hensigt; og inden for en vis snæver Grænse er det tilladeligt. Men at købe og belaae egne Aktier i større Stil er absolut noget, der overskrider Hensynet til Selskabets Kreditorer, Forbindelser og Offentligheden i det hele. Det er ogsaa meget betegnende, at Detailhandlerbanken og Grundejersbanken, da Kraket kom, selv

laa inde med et meget betydeligt Antal af deres egne Aktier. I det nu forelagte Aktielovforslags § 28 bestemmes, at saafremt et Aktieselskab erhverver egne Aktier, skal disse opføres i Aarsregnskabet under en selvstændig Post: »Beholdning af egne Aktier«. Saafremt Beholdningen af egne Aktier efter disses Paaalydende udgør 5 pCt. af Aktiekapitalen eller derover, skal Anmeldelse herom ske til Aktieselskabs-Registret.

Nu kommer vi til det vel nok mest saarbare Punkt i Aktieselskabets Tilværelse og daglige Liv, og det er Statusopgørelsen. Der staar i de fleste fremmede Landes Lovgivninger, og det sker ogsaa i alle bedre Selskaber, at der aflægges aarligt Regnskab paa en Generalforsamling, at Regnskabet aarlig gives Decharge, og at Regnskabet skal ligge til Eftersyn en vis Tid for Aktionærene. Det er Ordensbestemmelser, som utvivlsomt følges her hjemme i de bedre Aktieselskaber, men som det ogsaa kunde være ganske heldigt at slaa fast ved Lov. Men vigtigere er selve Principerne for Statusopgørelsen. Her er vi som sagt ved et saarbart Punkt, men ogsaa et meget vanskeligt Punkt. Her maa en Lovgiver passe paa; han maa være nænsom, naar han giver Regler her, at han ikke skyder over Maalet og ved rigoristiske Bestemmelser skærer noget værdifuldt bort. Der er nemlig to Hensyn at tage her. Det ene er Hensynet til Aktionærene, til Kreditforbindelserne, Kreditorerne, til Offentligheden. Dette Hensyn siger: I maa i Statusopgørelsen, naar I henvender eder til Offentligheden, lægge alle Kort paa Bordet og give en fuldstændig og kritisk Vurdering af eders Aktiver. Det er det ene Hensyn, og det fører altsaa meget vidt. Det har været Ledestjernen for tysk Ret. Det er jo ejendommeligt for tysk Naturel ved Lov at gribe ind med strenge Reglementer og give detaillerede Opskrifter for, hvorledes man skal opføre sig. Og ligesaadan her. Loven siger: saadan og saadan skal I gøre. I skal vurdere Aktierne paa den Maade, vi bestemmer. F. Eks. maa Værdipapirer og Varer, for hvilke der findes en offentlig Notering, aldrig nogen Sinde sættes højere end Noteringen, og hvis Noteringen er højere end Anskaffelsesprisen, skal Anskaffelsesprisen sættes. Og Papirer, der ikke har Kurs paa Børsen, eller andre løse Aktiver, maa aldrig sættes højere end Anskaffelsesprisen. Tysk Lovgivning gaar altsaa

overordentlig skarpt til Værks, naar den her siger: I skal ikke blot oplyse, men opgøre eders Værdier, som vi har fastsat, og aldrig højere end Anskaffelsesprisen. Men særlig paa dette Omraade maa en Lovgivning være nænsom ovenfor Erhvervslivets Interesser. Der er ikke blot et Hensyn at tage til dem, Aktieselskabet henvender sig til om Støtte, Aktionærer, Kreditorer, Forretningsforbindelser o. l., men man maa ogsaa tage i Betragtning, at Aktieselskaberne staar i en skarp Konkurrence med andre, og det er formentlig for rigoristisk at fastsætte et Reglement, hvorefter de absolut altid skal opføre deres Værdier paa en ganske bestemt Maade. Det er praktisk set urimeligt i Opgørelsen at skære alle Værdier, Aktiver, over én Kam. Kan man f. Eks. tage Anskaffelsesprisen? Kan man virkelig fastslaa som et absolut Princip, at et Aktieselskab altid skal fastsætte som Grundlag for sine Aktiver selve det, de har givet for dem eller anvendt for at producere dem, altsaa Anskaffelsesprisen? Det er i Virkeligheden i mange Tilfælde ganske unaturligt; visse Aktiver kan gennem en længere Periode være steget overordentlig i Værdi, og det er urimeligt, at det Aktieselskab, der ved fornuftige Dispositioner har bragt sine Varer og Papirer i Vejret, ikke skulde kunne regne denne Gevinst med. Og det er i Virkeligheden ogsaa ret tvivlsomt, hvad der er Anskaffelsesprisen; den er jo dog faktisk ikke blot Prisen for den enkelte Vare, det, de har givet for den eller brugt til at producere den for, men heri indgaar som et Led Selskabets Administrationsomkostninger, Generalomkostningerne. Skal disse Omkostninger i den lovbestemte Status regnes med i Anskaffelsesprisen eller ej?

Men jeg sagde, at der er to Hensyn at tage, Hensynet til Offentligheden, Kreditorerne og Hensynet til Aktieselskabet selv, til, at Aktieselskabet ikke i sin Konkurrence med andre maa være for rigoristiske Regler underkastet. Det forekommer mig, at engelsk Ret har truffet den sunde Midtervej. Engelsk Lov giver ikke som tysk Lov Regler for, hvordan Værdierne skal opgøres. Den engelske Lov siger i Virkeligheden: I maa opgøre eders Værdier ganske, som I vil, men I skal ganske simpelt oplyse, paa hvilket Grundlag, ad hvilken Vej I er kommet til Værdiansættelsen. Det forekommer mig, at det er et baade elastisk og samtidig alligevel fast Princip. Det giver Offentlig-

heden, Aktionærerne og andre, hvad der tilkommer dem; de faar alle de fornødne Oplysninger, hvorefter de virkelig kan skønne over Regnskabet; men man binder ikke Direktionen til at opgøre deres Værdier paa en Maade, som maaske i Øjeblikket er ganske uretfærdig mod Aktieselskabet.

Det kan ikke nægtes, at de danske Lovforslag, baade de tidligere og det nuværende, her har en afgørende Mangel. Thi naar man ser paa deres Bestemmelse om Statusopgørelsen (det nu forelagte Forslags § 29), saa slaar det en straks, at den er ganske overordentlig mager. Den siger i Virkeligheden slet ingen Ting. Den siger nok, hvad et Regnskab skal indeholde, et Driftsregnskab og en Statusopgørelse udvisende Selskabets sande Stilling efter Direktionens bedste Skøn. At sætte Liden hertil, turde i mange Tilfælde være en skøn Illusion. Det vilde være rigtigt, at man ved Regler om Statusopgørelsen kom ind paa det samme Grundprincip, som man har i Lovforslagets § 8, som jeg talte om før, ved Overtagelse af en Forretning og Vurdering af Genstande, altsaa overalt at følge den engelske Tanke: Vi binder ikke eders Frihed ved Ansættelse af Værdierne; men I skal gøre Rede for de Grunde, efter hvilke I er kommet til den og den bestemte Ansættelse af Aktiverne.

Jeg skal nu til Slut berøre et Misbrug af Aktieselskabsformen, som ikke mindst herhjemme er meget udbredt, og som kortest kan kaldes Proformaselskaber. Her møder vi det ovenfor gentagne Gange fremhævede Fænomen, men her fremtrædende paa en ganske særlig dristig Maade: man søger at omgaa Lovgivningens almindelige Regler, de Regler, der klart gælder alle Enkeltmandsforretninger, ved Oprettelsen af rene Proformaaktieselskaber. Som Eksempel kan nævnes, at en Mand, som driver en Enkeltmands-Forretning, en Detailforretning, bliver straffet eller, for at tage et andet Tilfælde, gaar fallit. Det er en bekendt Ting, at en Mand, der er straffet med en større Fængselsstraf, eller som er fallit, ifølge den gældende Næringslov ikke kan drive Næring ved personligt Borgerskab. Men i København sker det ofte, at man, for at komme uden om dette, omdanner sin Detailforretning til et Aktieselskab, hvis Direktør man bliver, Detailforretningens administrerende Direktør. I København er der efterhaanden opstaaet et Utal af smaa

Detailforretninger, som er Aktieselskaber, som har deres administrerende »Direktør«, Aktieselskabslove, Bestyrelse, Aktionærer o. s. v., Forretninger, som ofte benytter klingende Navne at føje til det imponerende A/S. Disse smaa Detailforretninger, som omdannes til Aktieselskaber, er efterhaanden blevet saa hyppige, at Ordet »Direktør« næsten er ved at faa en mislig Klang i den jævne københavnske Befolkning. I den jævne Klasse af Haandværkere og Smaahandlende er det ikke længere ubetinget fint at være Direktør i København. Et meget typisk Eksempel herpaa forekom i et lille Stykke, der blev spillet paa et københavnsk Teater: En Herre præsenteres for en Dame som »Hr. Petersen«. »Ja, Direktør Petersen«, tilføjer den præsenterende, hvorpaa Damen forskrækket udbryder: »Gu's, er De fallit!«

Men der findes ogsaa andre Grunde til, at man selv i smaa Forretninger, hvor Enkeltmands Ansvar burde være det ene raadende, vælger Aktieselskabsformen. En meget almindelig Grund er saaledes den ganske simple, at man ønsker at unddrage sig personligt Ansvar for Forretningens senere Skæbne; man vil holde sine øvrige private Ejendele udenfor et mulig kommende Krak.

Det er jo, som jeg i Begyndelsen fremhævede, Meningen med Aktieselskabsformen efter de Grunde, der har skabt den, at den kun bør anvendes ved egentlig Stordrift, hvor Enkeltmand og Enkeltmands Kapital ikke slaar til. Men det er ikke Meningen at anvende Formen for mindre Forretninger, Foretagender, hvor en Enkelts økonomiske Kræfter udmærket gør Fyldest.

I Lovgivningen har man paa forskellig Maade søgt at komme Proformaselskaberne til Livs. En af Maaderne er, at man kræver et vist bestemt Antal Personer for at kunne stifte et Aktieselskab. Til at stifte et Aktieselskab efter dansk Ret behøves kun to Personer, efter engelsk Ret 7 Personer, efter tysk 5, efter svensk 5, efter norsk 3. Efter det danske Udkast, § 3, skal der mindst 3 Personer til for at stifte et Aktieselskab. Jeg tror i Virkeligheden, det er et ret underordnet Punkt, hvor man sætter Antallet; men jeg har intet som helst imod, at der sættes en saadan Bestemmelse. Den kan imidlertid meget let omgaaes, da man i Reglen uden Vanskelighed kan skaffe sig det fornødne

Antal Straamænd. Forøvrigt vil blot det, at der skal to Personer til at stifte et Aktieselskab, i enkelte Tilfælde være et vist Værn. Det er hændet ved Domstolene, at et Aktieselskab har begæret Sagsanlæg, og da det viste sig at være et Proforma-Selskab, gav Domstolene det ikke Retsbeskyttelse, men erklærede: Efter samtlige Oplysninger i dette Selskab er der ikke mere end én Person; der mangler da den fundamentale Betingelse efter dansk Ret for at anerkende det som Selskab; og Dommerne har da afvist Sagen ex officio. Ligeledes, naar man har begæret, at Selskabsmassen, Formuen, skulde behandles som noget for sig, har Domstolene nægtet dette ved Proformaselskaber ved at fremhæve, at der i Realiteten i »Selskabet« ikke var mere end én Person.

En anden Bestemmelse, rettet mod Proformaselskaber, er, at der skal være et vist Kapitalbeløb til Stede ved Stiftelsen. Tysk Ret siger, at Aktiekapitalen skal være mindst 5000 Mk., svensk 5000 Kr., norsk kun 30 Kr. (3 Aktionærer à 10 Kr.). Det forrige danske Lovudkast bestemte, at et Aktieselskab ikke uden Handelsministeriets Samtykke kan stiftes, forinden der af Aktiekapitalen er indbetalt mindst 10,000 Kr. Dette vilde være en effektiv Hindring for mange smaa Proformaforretninger.

Desværre har imidlertid Regeringens senest forelagte Udkast svækket og udvisket denne Bestemmelse. I § 4 er nemlig for det første Beløbet nedsat fra 10,000 Kr. til 5000 Kr. Og dernæst kræves det ikke længer, at disse 5000 Kr. skal være fuldt indbetalt ved Stiftelsen. Det siges kun: Aktiekapitalen skal være mindst 5000 Kr. Ifølge Forslagets § 10 kan et Aktieselskab imidlertid blive optaget i Aktieselskabsregistret og derved anerkendt som Aktieselskab, naar blot 10 pCt. af Aktiekapitalen er indbetalt; altsaa behøves der i Virkeligheden herefter kun 500 Kr.; og da det tilmed er et Spørgsmaal, om disse 500 Kr. behøver at være indbetalt kontant, i rede Penge, om man f. Eks. ikke kan betale ved at indskyde Inventargenstande, Patenter o. l. af tvivlsom Værdi, er denne Bestemmelse mod Proformaværk i Virkeligheden ganske forflygtiget.

Vil man overhovedet gaa saa langt ned som til 5000 Kr., bør man ihvertfald kræve disse fuldt indbetalt i rede Penge allerede ved Stiftelsen.

For at hindre de Proformaselskaber, der stiftes direkte for at omgaa Reglerne for Enkeltmands-Forretninger, nemlig Næringslovgivningens almindelige Regler om Betingelserne for at opnaa Borgerskab, kan man endelig bestemme, at disse Regler ogsaa skal komme til Anvendelse paa Direktørerne og Bestyrelsen i et Aktieselskab. Denne Vej er det sidste Aktielovforslag ogsaa slaaet ind paa. Det bestemmes nemlig i Forslagets § 32, at Personer, der er fallit eller ved Dom fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, ikke kan være Medlem af et Aktieselskabs Bestyrelse eller Direktion; og ligeledes bestemmes det, at Flertallet af Bestyrelsen og alle Direktørerne skal have Bopæl her i Riget og iøvrigt have enten Indfødsret eller have opholdt sig en vis Tid (henholdsvis 5 og 2 Aar) her i Riget.

Det maa i høj Grad paaskønnes, at Handelsministeren har faaet disse Bestemmelser indsat i Forslaget. De vil i ikke ringe Grad modvirke Dannelsen af Proforma-Aktieselskaber, nemlig ved at borttage nogle af de hyppigste Motiver til disse.

Yderligere kunde jeg nu komme ind paa en Række andre Bestemmelser til Værn mod Misbrug, saaledes Bestemmelser om Reservefond og Afskrivninger. Men jeg skal ikke opholde Dem med flere Enkeltheder; jeg vil da slutte og kun til sidst fremhæve, at vel maa man ikke overdrive sin Tro paa, at man ad Lovgivningens Vej, ad Indgriben fra Domstolenes, de retslige Myndigheders Side i det hele kan skabe et sundt Erhvervs-liv. Dette vilde være en Illusion. Men man skal paa den anden Side heller ikke gaa til den modsatte Yderlighed og mene, at en aktiv Indgriben fra Lovgivningens og Domstolenes Side skulde være unyttig og ganske illusorisk. De skarpe og opsigtsvækkende Domme over Grundejerbanken og Detailhandlerbanken er Eksempler paa, at en kraftig retslig Indgriben har en overmaade gavnlig Mission paa dette Omraade, kan rense Luften; og vor Lovgivning maa, som vist, suppleres med yderligere effektive Bestemmelser her. Jeg gentager, at naar vi i disse Forhold udelukkende skal nøjes med de almindelige Bedrageri-Paragraffer, er det kun muligt at ramme de allergroveste Arter af Misbrug. Men vi kan som Kultursamfund ikke være det Retsstandpunkt bekendt, at det kun er de allergroveste Misbrug, man kan ramme

i dette Land. Det gælder om her paa fornuftig og rimelig Maade, med nænsom Hensyntagen til de værdifulde Interesser i vort Erhvervsliv, gennem Lovgivningens og Domstolenes Indgriben at give de vigtigste Retningslinier for Udviklingen. Det er i Virkeligheden saadanne Retningslinier, vi trænger til i vort Erhvervsliv, for at vi kan naa bestandig videre, bestandig længere fremad mod det Maal, der synes saa beskedent, men som dog viser sig saa vanskeligt at naa: et honnet Forretningssliv.

DISKUSSION.

Overretssagfører Karsten Meyer troede ikke, at en saadan Lov havde nogen gennemgribende Betydning. Det gik jo nogenlunde som det gik, og det kunde derfor være ligegyldigt, om Rigsdagen vilde vedtage Loven eller af Hensyn til nogle Andelsselskaber vilde undlade at fremme den. Der var mange vigtige og betydningsfulde Spørgsmaal, som der tiltrængtes en Drøftelse af — saa kunde man opgive Diskussionen om de andre Ting, der nærmest hørte hjemme i en Politivedtægt. Om en Høkerbutik blev drevet som Aktieselskab gjorde saamænd ikke noget, de Mennesker, der laaner Penge til et saadant Aktieselskab, vidste godt, hvad de gjorde. Meget betydningsfuldere var det at drøfte f. Eks. Spørgsmaalet om Udlændinges Adgang til at drive Næring her i Landet under Aktieselskabsform eller Trustlovgivningen, Forbindelsen mellem de store Banker og Industriselskaber, Sammenhobningen af Bestyrelsesposter paa enkelte Hænder o. l.

Højesteretssagfører N. H. Bache var nærmest enig med den foregaaende Taler. Publicitetsprincippet troede han ikke meget paa. Skulde det virkelig betyde noget, maatte Prospekterne kritisk gennemgaaes af kyndige Folk, der saa maatte redegøre for Resultatet. Men det turde vist være tvivlsomt, om dette kunde gennemføres. Hvorfor fik vi ikke en Aktielov? Svaret var: Fordi Pengefyrsterne, hvis Magt voksede Dag for Dag, ikke vilde have en saadan Lov, der kunde hindre deres fri Dispositioner. Og en Lov, der ikke kunde det, duede ikke. En Lov, som den nu forelagte, vilde ikke gøre nogen Nytte, men maaske nogen Skade ved at give Publikum en falsk Tryk-

hedsfølelse. Hertil kom, at vi sikkert stod overfor saa mægtige Omvæltninger indenfor vort økonomiske Samfund, at vi slet ikke kunde overse, hvorledes det hele vilde udvikle sig. Ogsaa af den Grund var det sikkert klogest at se Tiderne an.

Overretssagfører Arthur Henriques havde i højere Grad end de to foregaaende Talere Tro paa, at en Aktielovgivning vilde virke gavnligt. Han fremførte et Tilfælde, der nylig havde været forelagt Domstolene, og hvor der ved Stiftelsen af et Aktieselskab var foregaaet saare mærkværdige Ting. Havde der eksisteret en Aktielov, kunde et Tilfælde af denne Art ikke være forekommet.

Grosserer, cand. jur. Charles V. Nielsen stillede sig noget skeptisk til Nyttens af en Aktielov, men mente dog, at det kunde være af Betydning overfor Udlandet, hvor man med Mistillid saa paa danske Aktieselskabsforhold. Han havde haft mange Eksempler herpaa.

Foredragsholderen glædede sig over, at det Forsøg, der i Aften var gjort med Diskussion ved Bordene, havde vist sig vellykket. Det var interessante Problemer, de to første Talere havde peget paa, men Problemer, der var saare vanskelige at komme til Bunds i, og det var uhyre svært at tage effektive Forholdsregler mod de omtalte Farer. For de store Problemer maatte man imidlertid ikke glemme de smaa. Det var sagt af Praktikere, at det kunde være ligegyldigt, om en Høkerbutik dreves som Aktieselskab. Der var imidlertid andre Praktikere, der saa ganske anderledes herpaa. Foredragsholderen stod i nær Forbindelse med Handelsorganisationer, der var meget ivrige for at faa ordentlige Forhold i Næringslivet og blive fri for den usunde Konkurrence, som den Art Forretninger førte med sig.

De Eksempler, der var fremført af ORS. Henriques og Grosserer Nielsen, var gode Illustrationer til, hvad Foredragsholderen havde sagt.

Ogsaa Foredragsholderen troede, at det var andre Hensyn end de saglige, der gjorde sig gældende, naar Forslagel mødtes med saa stor Modstand.

OM ADGANGEN TIL AT ANLÆGGE ANERKENDELSESSØGSMÅAL.

(Foredrag af Docent K. Sindballe d. 26. Marts 1917 *).

Som Betingelse for, at man ved Anerkendelsessøgsmåal kan faa Spørgsmaalet om et Retsforholds Eksistens besvaret, opstiller den tyske Retsplejelov, at Citanten skal have en retlig Interesse i allerede nu at faa en Besvarelse. Det samme gælder den østerrigske Lov, og ogsaa den nye norske Lov nævner som eneste Betingelse »retslig interesse«, ja tilføjer end ikke udtrykkeligt, at det skal være en Interesse i netop nu at faa en Afgørelse. Vor Retsplejelov omtaler slet ikke Anerkendelsessøgsmåal. Men det er jo antaget i Praksis, at Anerkendelsessøgsmåal i visse Tilfælde kan anlægges, og som bekendt har Aagesen og navnlig Prof. Munch-Petersen ment ogsaa for dansk Rets Vedkommende at kunne opstille retlig Interesse som Kriterium, og det samme har Hagerup ment for norsk Rets Vedkommende, allerede før den nye norske Lov kom. De norske Domstole havde ogsaa anerkendt Kriteriet, og der foreligger ligeledes Eksempler paa, at danske Domstole har anvendt det eller i hvert Fald benyttet det ved Formuleringen af Præmisser.

Nellemann og Schweigaard forkastede Principet om den retlige Interesse. Nellemann siger, at det ikke paa nogen Maade kan være tilstrækkeligt, at Citanten har en retlig Interesse i at faa en Afgørelse. Saa længe man ikke har gjort noget, man ikke maatte gøre, eller har undladt at gøre noget, man skulde gøre, saa længe maa man have Krav paa at leve i Fred for Processer. Nellemann bruger det meget karakteristiske Ar-

---

*) Foredraget er gengivet i U. f. R. 1917 B, S. 145 ff.

gument, at det udenfor Nødrets-, Nødværge- og Ekspropriations-tilfælde jo ikke gælder, at den enes Ret maa vige, blot fordi en anden har Interesse deri. Han tænker sig altsaa et Fredens Retsgode, beskyttet paa lignende Maade som Formuegoderne. Lige saa lidt som den, der har Interesse deri, kan tilegne sig mine Formuegoder, mine Penge — hvem vilde ikke have Interesse i det — lige saa lidt kan det være berettiget at forstyrre det Fredens Retsgode, der bestaar i, at jeg kan leve i Fred for Processer, blot fordi en anden har Interesse deri — det er Nellemanns Standpunkt.

Man kunde tro, at Nellemann ud fra dette Standpunkt maatte komme til det Resultat, at der overhovedet kun kunde faas Dom for forfaldne Krav, saaledes at der slet ikke kunde blive Tale om Anerkendelsessøgmaal. Men saa vidt gaar Nellemann ikke. I nogle Tilfælde, siger han, er selve den verbale Nægtelse af et Retsforholds Eksistens et Retsbrud, der som saadant kan motivere Sagsanlæg. Det gælder navnlig, naar en Persons Stilling som Ægtefælle eller som Ægtebarn bestrides, eller naar Eksistensen af en positiv Servitutret bestrides. Endvidere antager Nellemann, at naar en Debitor under Bestridelse af en Forpligtelses Eksistens undlader at betale et enkelt, forfaldent Afdrag, saa kan Kreditor søge hele Forpligtelsens Eksistens fastslaaet, han behøver ikke at indskrænke sig til at søge eksigibel Dom for det allerede forfaldne Afdrag.

Dette er nu næppe ganske konsekvent. Jeg tror, der kunde anføres en Del for, at det Princip, der kræver et Retsbrud som Betingelse for, at der overhovedet kan anlægges Sag, at det ogsaa maatte føre til, at Omfanget af det Retsbrud, der var begaaet, maatte være bestemmende for, hvor omfattende en Paastand der kunde tages under Paakendelse. Men jeg skal ikke komme dybere ind paa dette, da jeg mener, at Nellemanns Udgangspunkt er principielt urigtigt, og at de nyere Lovgivninger og de nyere Forfattere i det væsentlige har Ret i, at det maa komme an paa en Afvejelse af Citantens og Indstævntes Interesser, og i, at det er tilladeligt at tilstede Søgmaal, naar blot Citanten har retlig Interesse i at faa en Afgørelse.

Dette om et Fredens Retsgode er jo i Virkeligheden en naturretlig, en filosofisk Sætning. Den fremtræder ogsaa hos

Nellemann med Præntention om at være selvfølgelig, om at være af aksiomatisk Karakter. Men jeg tror ikke, man skal lade sig skræmme; det har ofte været Filosofers Skæbne at blive besatte af falske Aksiomer. Dette Fredens Retsgode er jo i hvert Fald mangelfuldt beskyttet. I alle de Tilfælde, hvor Indstævnte bliver frifundet, fordi han ikke har begaaet noget Retsbrud, sker der Indgreb i det — og Domstolene giver i saadanne Tilfælde end ikke Indstævnte skadesløse Sagsomkostninger. Skulde det være Alvor med at beskytte dette Retsgode, maatte man i det mindste have en Prætor, der i hvert enkelt Tilfælde kunde skønne over, om der var nogen Grund til at lade den, der ønskede at optræde som Sagsøger, genere sin Modpart med Søgsmålet. Men saaledes er det ikke efter dansk Ret; vore Domstole hører selv paa ganske urimelige Ting, enhver kan risikere at blive trukket for Domstolene i Anledning af ganske opdigtede Krav. Tænkeligt var det ganske vist, at en Sag kunde afvises, naar det end ikke paastodes, at Indstævnte havde begaaet et Retsbrud. Men naar det er saaledes, at man naarsomhelst kan tvinges til som Vidne at møde op i en Ret og forklare, hvad man ved om andres Retsforhold, saa kan jeg ikke paa Forhaand finde det urimeligt, om man som Part kan blive nødt til at oplyse, hvad man véd om sine egne Retsforhold, selv om man intet ondt har gjort.

Den Interesse, man kan have i at anlægge et Anerkendelsessøgsmaal, bestemmes af de nyere Forfattere nærmere som en Interesse i at faa en bestaaende Retsuvished fjernet. Dommen har jo som *res judicata* den Virkning at skabe Retsvished. Man har imidlertid ikke, hverken i Teori eller i Praxis, fastholdt Konsekvenserne af dette Synspunkt. Efter Prof. Munch-Petersens Fremstilling skal den Retsuvished, man har Adgang til at faa fjernet, være forvoldt af Indstævnte, den skal skyldes et Forhold fra Indstævntes Side. De praktiske Resultater, Prof. Munch-Petersen herefter kommer til, gaar ikke meget videre end de Resultater, Nellemann maaske mindre konsekvent mente at kunne komme til ud fra sit Udgangspunkt. Navnlig skal en verbal Nægtelse fra Indstævntes Side af, at Retsstillingen er som Citanten paastaar, langtfra altid være tilstrækkelig Søgsmåalsgrund. Og hvis der ikke engang foreligger saa meget,

men Indstævnte blot har forbeholdt sig sin Stilling, har nægtet at tage Standpunkt til det af Citanten rejste Spørgsmaal, skal der slet ikke kunne være Tale om at tilstede Søgsmålet, hvis der da ikke ifølge selve det materielle Retsforhold paahviler Indstævnte en Anerkendelsespligt. De tyske Forfattere og navnlig den tyske Praksis gaar noget videre. Udviklingen er i Tyskland, tildels under Kritik fra Forfatterernes Side, stadig gaaet i Retning af at udvide Adgangen til at anlægge Anerkendelsessøgsmaal. Efter den tyske Rigsrets Praksis vil en verbal Bestridelse af, at Retsstillingen er, som Citanten paastaar, i hvert Fald som Regel være tilstrækkelig Søgsmalsgrund. Derimod vil man vistnok heller ikke i Tyskland lade det være tilstrækkeligt, at Indstævnte forbeholder sig sin Stilling.

Hertil er nu at sige, at Retsuvisheden ikke er større eller mere generende for Citanten, naar Indstævnte bestrider, at Retsstillingen er, som Citanten siger, end naar Indstævnte forbeholder sig sin Stilling. Det kan bidrage til at skabe Retsuvished, at Indstævnte benægter et Faktum, med Hensyn til hvilket Citanten har Bevisbyrden, men det, at en Indstævnt, der maaske har meget ringe juridisk Begreb, bestrider Rigtigheden af et Krav eller paastaar at have et Krav, det kan hverken skabe eller forøge Retsuvisheden, det kan derfor heller ikke gøre Citantens Interesse i at opnaa Retsvished større eller mindre end den er, naar Indstævnte blot forbeholder sig sit Standpunkt. Og forsaavidt man ikke vil nøjes med en Bestridelse i Ord, men vil opstille yderligere Betingelser for Adgangen til Anerkendelsessøgsmaal, gælder det samme. Den eneste Maade, hvorpaa Indstævnte overhovedet ved sit Forhold kan forvolde Retsuvished, er den, at han bestrider noget faktisk — men af Hensyn til denne Mulighed behøver man ikke Anerkendelsessøgsmaal; det er tilstrækkeligt, at der er Adgang til at optage Bevis in perpetuum rei memoriam.

Det er rigtigt, at et særligt Forhold fra Indstævntes Side kan give Citanten et Plus af Interesse i at anlægge Anerkendelsessøgsmaal. Indstævntes Forhold kan gøre det sandsynligt, at han ikke vil opfylde frivilligt, naar Forfaldstiden kommer. Citanten kan da have Interesse i at faa Anerkendelsesdom, rent bortset fra, om han er i Tvivl om, hvordan Retstillingen er.

Kan han faa Dom, vil han nemlig, naar Forfaldstid indtræder, hurtigt kunne komme til sin Ret, medens han i modsat Fald maa befrygte, at han til Forfaldstid vil blive opholdt i sin Retsnydelse ved en langstrakt Procedure. For Konsekvensens Skyld vilde der nu ikke være noget til Hinder for at kræve, at dette Plus af Interesse skulde foreligge. Det vilde sige, at ligesom mora fra Indstævntes Side normalt er en Betingelse for, at der kan faas eksigibel Dom, saaledes blev anteciperet mora en Betingelse for, at der kunde faas Anerkendelsesdom. Men kræver man, at dette Plus af Interesse skal foreligge, saa har man i Virkeligheden opgivet det Kriterium, de nyere Lovgivninger opstiller. Thi at Citanten har — efter Omstændighederne en betydelig — Interesse i at faa en Retsuvished fjernet, og at denne Interesse er en retlig Interesse, ikke en moralsk, religiøs eller videnskabelig Interesse, kan formentlig ikke betvivles.

Man kunde indvende, at det efter det nye Princip gælder en Afvejelse af de stridende Interesser, Citantens Interesse i at faa en Afgørelse og Indstævntes Interesse i at slippe for at procedere. Skønt Indstævntes Interesse i at slippe fri for Proces jo ikke bliver mindre, fordi han har bestridt eller lagt Hindringer i Vejen for Citantens Ret, kunde det da være, at det omtalte Plus af Interesse hos Citanten maatte foreligge, hvis Afvejelsen af Interesserne skulde føre til det af Citanten ønskede Resultat. Men denne Indvending vilde hero paa en Misforstaaelse af, hvad det nye Princip indeholder. Principet lyder jo paa, at en retlig Interesse hos Citanten er den eneste Betingelse, det lyder ikke paa, at Sag kan anlægges, hvis Citantens Interesse i at faa en Afgørelse er større end Indstævntes Interesse i at slippe for Proces. Principet er ganske vist baseret paa den Betragtning, at det kommer an paa en Afvejelse af de stridende Interesser, men Principet gaar videre end til at sige, at der i hvert enkelt Tilfælde skal foretages en Afvejelse af disse Interesser, Principet fastslaar som almengyldigt Resultat af denne Afvejelse, at Hensynet til Citantens Interesse i at faa en Afgørelse maa blive det overvejende. Hvis denne Konsekvens ikke kan fastholdes, er det aabenbart ganske vildledende at opstille Citantens retlige Interesse i at faa en Afgørelse som eneste Betingelse.

Jeg tror da, at det med Henblik paa den nyere Teori maa siges, at enten maa man opgive det nye Princip eller ogsaa maa man drage videregaaende Konsekvenser deraf, end man hidtil har gjort.

For dansk Rets Vedkommende er man jo nu frit stillet, man er ikke bunden til at følge Konsekvenserne af det nye Princip, da dette ikke er lovfæstet. Men jeg tror som sagt, at Principet i det væsentlige er rigtigt. Til Bevis herfor skal jeg gennemgaa nogle Eksempler, der kan belyse Arten og Betydningen af de Interesser, der staar paa Spil.

Et Tilfælde, der har foreligget baade i dansk og i norsk Praksis, er det, at Citanten — ved Søgmaal mod Politimester eller Magistrat — ønsker afgjort, om han har en vis Næringsret. Domstolene har afvist i saadanne Tilfælde, endog ex officio. Det stemmer med Schweigaards og Nellemanns Teori. Schweigaard ofrer en mild Beklagelse paa saadanne Tilfælde, men baade han og Nellemann er enige om, at det er nødvendigt at afvise saadanne Sager. Grundene, der anføres, er af mere doktrinær Art: Domstolene kan ikke give Responsa; den blotte Beføjelse til at gøre, hvad der ikke er forbudt, er ikke nogen subjektiv Ret for den enkelte, og Spørgsmaalet om en saadan Beføjelses Eksistens er derfor slet ikke egnet til at være Genstand for en Proces.

Jeg tror nu ikke, saadanne Betragtninger burde være afgørende. De er næppe engang synderlig træffende. Citanten paastaar ikke, at han har en vis subjektiv Ret, men han søger fastslaaet, at der ikke paahviler ham en vis Pligt, nemlig til at undlade en bestemt Virksomhed. Det er et ganske almindeligt negativt Anerkendelsessøgmaal, der er Tale om. At et saadant Søgmaal ikke skulde være egnet til Paakendelse, kan jeg ikke se, og jeg tror, at den Stilling, Domstolene har taget, let vil kunne faa uheldige Følger.

For hvad sker der, naar Domstolene har afvist en saadan Sag? Ja, der kan ske det, at Manden begynder den Næringsdrift, han ikke kunde faa at vide, om han maatte begynde paa. Og saa kommer der en ny Sag, og denne Gang finder Domstolene Spørgsmaalet egnet til Paakendelse, for denne Gang bliver Manden straffet for uberettiget Næringsdrift. Saa kan

Manden trøste sig med, at Bøden vel under disse Omstændigheder ikke bliver synderlig høj, og maaske kan han fortsætte sin Næringsdrift, naar blot han løser nyt Borgerskab — og det skulde han have gjort alligevel, saa det var egentlig dumt, han anlagde det Anerkendelsessøgsmaal. Men altid gælder det ikke, at Manglen ved Mandens Næringsadkomst kan afhjælpes ved et nyt Borgerskab. Det er i dansk Næringsret ikke nogen undtagelsesfri Regel, at forskellige Borgerskaber kan kumuleres. Det kan stille sig saaledes, at hvis en Mand ikke i Kraft af et Borgerskab, han allerede har, kan udøve en vis Virksomhed, saa vil det slet ikke være ham muligt at faa Adgang til denne Virksomhed, med mindre han helt vil opgive Retten efter sit første Borgerskab. Naar Domstolene da i saadanne Tilfælde afviser Anerkendelsessøgsmaal, saa har det den Følge, at den forsigtige Mand maa undlade at begynde den Virksomhed, han dog maaske havde Lov til at drive. Han kan ikke risikere at leje Folk, leje Lokaler, købe Varelager og Inventar i Anledning af et Projekt, som han muligvis slet ikke har eller kan faa Ret til at gennemføre.

At det nu er et uheldigt Resultat, synes jeg ikke, der kan være Tvivl om. Naar en Lovgivning begrænser Næringsfriheden eller, for at tage et andet Eksempel, sætter Grænser for Ejendomsretten, saa maa disse Grænser være klare, og bliver Grænsen paa et eller andet Punkt udvisket, saa maa der være Adgang til at faa den trukket op. Kan man ikke det, saa bliver Følgen deraf den, at den forsigtige Borger, for ikke at risikere at styrte i Afgrunden, maa lade en vis Margin staa ubenyttet hen, men det er til syvende og sidst en Samfundsinteresse, at Borgerne sættes i Stand til at udnytte deres Talenter fuldt ud, at de ikke skal være nødt til at grave deres Pund i Jorden.

Et andet Tilfælde, der har foreligget til Paakendelse for de danske Domstole, angik Spørgsmaalet om Lovligheden af Ligbrænding. Der var her i København i Slutningen af Firserne i forrige Aarhundrede dannet en Ligbrændingsforening, der havde opført en Ligbrændingsanstalt. Justitsministeriet mente imidlertid, at det efter den dagældende Lovgivning ikke var tilladeligt at brænde Lig, og erklærede, at man vilde skride

ind derimod. Foreningen anlagde saa Sag mod Justitsministeriet, og denne Sag blev paakendt i Realiteten. Ogsaa her drejede det sig jo i Virkeligheden om et negativt Anerkendelses-søgsmaal, og der foreligger her et Eksempel paa, at de danske Domstole har paakendt et saadant Søgsmaal. Men hvis det nu ikke havde været en Forening, men en Enkeltmand, der havde anlagt Sagen, og hvis han endnu ikke havde faaet opført en Ligbrændingsanstalt, og hvis Justitsministeriet havde svaret ham, at man altid senere kunde tænke over, om man vilde skride ind mod Ligbrænding, vilde man saa have fundet det fornuftigt, om Domstolene havde sagt til Manden: Byg et Krematorium først, saa skal vi bagefter sige dig, om du maa bruge det, eller om du hellere skal rive det ned igen. —

I de Tilfælde, jeg hidtil har omtalt, har der, saa vidt jeg kan se, ikke været nedlagt nogen Afvisningspaastand, og det er vist nærmest derfor, at Domstolene, for saa vidt de har afvist, har afvist *ex officio*. Det har i de Eksempler, jeg har nævnt, drejet sig om negative Anerkendessøgsmaal, anlagt mod administrative Autoriteter, fordi de Pligter, om hvis Eksistens der var Tvivl, hvis de bestod, maatte skyldes mere almene Hensyn, ikke Hensynet til en enkelt Privatperson. Jeg kommer nu til Tilfælde, hvor ogsaa Indstævnte er en Privatperson. Det er særlig i saadanne Tilfælde, man kan vente Afvisningspaastande nedlagt, og det er derfor saadanne Tilfælde, der kan give Stof til Bedømmelse af, hvilken Betydning man kan tillægge Indstævntes Interesse i at leve i Fred for Processer.

Den københavnske Overret har for et Aarstid siden afvist en Sag, der var opstaaet som Følge af Misøren i Roskilde-Banken. Man husker, at en Direktør havde bedraget denne Bank for betydelige Beløb. Der kunde være Tale om, at der fra Bestyrelsens og Revisionens Side var udvist for ringe Agtpaagivenhed. Flere af Bankraadets Medlemmer og en enkelt Revisor indbetalte da ogsaa godvillig mindre Erstatningsbeløb til Likvidationsboet. Til Gengæld modtog de af Likvidator Kvittring lydende paa, at man frafaldt ethvert yderligere Erstatningskrav, dog uden Ansvar for Boet og Likvidator. Den Sag, jeg vilde tale om, var nu anlagt af en Gaardejer, der havde et Resttilgodehavende paa ca. 3000 Kr., mod forskellige

Bankraadsmedlemmer og Revisorer. Der var, da Sagen blev anlagt, udloddet 40 pCt. Dividende, og man havde nok paa det nærmeste naaet Bunden. Banken havde imidlertid rejst Erstatningskrav mod et Par Veksellerere, og man havde et Tilgodehavende paa ikke meget under en Million hos den tidligere Direktør, der ganske vist ikke ejede noget. Det lod sig altsaa i Øjeblikket ikke nøjagtig opgøre, hvor meget vedkommende Gaardejer vilde tabe, og en lidt skeptisk Sagfører kunde jo nok procedere paa, at hele Katastrofen meget mulig kunde vise sig at blive til Velsignelse for Sparerne. Det, Citanten ønskede fastslaaet, var nu, at han var berettiget til at faa sit eventuelle Tab dækket hos de Indstævnte.

At Citanten kan have en meget betydelig Interesse i at faa en saadan Sag paadømt, er jo klart. Hans Interesse deri kan være omtrent den samme som hans Interesse i til sin Tid at faa eksigibel Dom. Hvis han kan faa Dom for, at han skal have sine 3000 Kr. hos de Indstævnte, hvis han ikke kan faa dem i Boet, kan han paa Basis af denne Dom meget muligt rejse Pengene straks. Der er jo noget, der hedder Diskontering.

Men Overretten afviste altsaa Sagen, og det samme havde Underretten gjort. Det hedder i Overrettens Dom, at i Henhold til almindelige processuelle Grundsætninger kunde Sagen ikke paakendes mod de Indstævntes Protest.

Der var nu ved denne Sag en interessant Biomstændighed. De Indstævnte havde principalt paastaaet Sagen afvist, men subsidiært havde de procederet til Frifindelse. Det Besvær med at procedere, som Overretten vil lade processuelle Grundsætninger fritage de Indstævnte for, det var de Indstævnte kommet over, da Sagen optoges til Doms. De havde ikke begæret Formaliteten særskilt paakendt, men havde procederet Realiteten med det samme.

Det giver nu Anledning til at spørge, hvorfor de Indstævnte egentlig paastod denne Sag afvist. Uejligheden havde de haft. Og jeg tror, man kan gaa ud fra som givet, at de Indstævnte selv uhyre gerne vilde vide, om de kunde komme op for det eventuelle Tab. Men det er let at forstaa, hvorfor de Indstævnte ikke tør være med til at fremkalde en Afgørelse. De har nemlig det Haab, at naar de kunde faa denne Sag af-

vist, saa kunde de muligvis slippe for at betale, selv om de i og for sig var pligtige dertil. Naar Citanten nu først har faaet et Par Sagførerregninger, og naar saa hans Sagfører fortæller ham, at Realiteten er tvivlsom — det vil en Sagfører jo næsten altid fortælle sin Mandant, — saa kan de Indstævnte gøre sig godt Haab om, at Citanten to Gange vil betænke sig paa at begynde forfra.

Jeg skal nævne et andet Eksempel. En Køber kan hæve et Køb, naar der indtræder en væsentlig Forsinkelse eller paa Grund af en væsentlig Mangel. I Tilfælde af successiv Levering kan han hæve for de resterende Posters Vedkommende, naar de første Leverancer har været daarlige, dog kun hvis der er Grund til at tro, at ogsaa de følgende Leveringer vil blive det. Nu tænker jeg mig, at der foreligger en Forsinkelse eller en mangelfuld Levering. Køberen gaar til sin Sagfører og spørger ham: Kan jeg hæve nu? Hvis nu Sagføreren ved Hjælp af et Anerkendelsessøgemaal kunde faa Tilfældet diagnosticeret i en Fart, vilde det være den eneste rimelige Vej at gaa. Jeg ser ikke, at Sælgeren kunde beklage sig, hvis Køberen erklærede, at han vilde hæve, saafremt han lovligt kunde gøre det. Den Usikkerhed, der kunde opstaa herved, som Følge af, at det kunde være tvivlsomt, om Domstolene vilde finde Forsinkelsen eller Mangelen væsentlig eller ej, var Sælgeren dog under de angivne Omstændigheder nærmere til at bære end Køberen. Men Ulykken er, at Køberen normalt ikke kan være tjent med at gaa den Vej. En Proces kan ikke gøres færdig i en Haandevending, der er jo bl. a. noget, der hedder Appel. Køberens Sagfører maa derfor anstille den Overvejelse, at Resultatet meget let vil blive, at Køberen maa tage Varen til et senere Tidspunkt, da han slet ikke har Brug for den, og det vil meget muligt være endnu meget værre for ham end at skulle tage den nu. Som Følge deraf maa Sagføreren være forsigtig; hvis han ikke føler sig helt sikker paa, at Domstolene vil skønne, at Forsinkelsen eller Mangelen er væsentlig, maa han — i hvert Fald meget ofte — fraraade Køberen at hæve.

Dette Eksempel viser da ligesom det forrige Følgerne af, at Retsuvished er til Stede. I det forrige Tilfælde kunde de Indstævnte haabe paa i Kraft af Retsuvisheden at opnaa en

Fordel, der maaske materielt set ikke tilkom dem. I dette Tilfælde maa den forsigtige Køber undlade at udnytte sine retlige Beføjelser til deres yderste Grænser. Han maa regne med en vis Margin. Grænsen mellem Køberens og Sælgerens Retsomraade forskyder sig, til Fordel for den Sælger, der dog i hvert Fald ikke fuldtud har opfyldt sine Forpligtelser, til Skade for Køberen, hvem intet kan hebrejdes. Bag det Fredens Retsgode, Nellemann mente at maatte kræve Beskyttelse for, bag dette Paaskud om en Ret til at leve i Fred for Processer, skjuler der sig i Virkeligheden i mange Tilfælde et forbryderisk Væsen, der lumskeligt, under Fredsmaske, sniger sig til at opæde Randen af andres Rettigheder.

Sagen er den, at det, bortset fra Interesser som de omtalte, der slet ikke egner sig til at tages i Betragtning af Domstolene, i og for sig er af Interesse ogsaa for Indstævnte, at en bestaaende Retsvished fjernes. Retsvished er et Onde, og Retsvished er et Gode for begge Parter. I moderne Lovgivning er det jo endog i vidt Omfang gjort til en Pligt for Folk at holde Rede paa deres Retsforhold — jeg tænker paa Regler som dem om Bogføringspligt. Retsvisheden behøver ganske vist ikke at være af lige stor Betydning for begge Parter, men det beror igen paa Omstændigheder, der slet ikke egner sig til at tages i Betragtning af Domstolene. Tvistes der f. Eks. om Eksistensen af en ikke forfalden Fordring, vil Indstævnte have samme Interesse som Citanten i at faa en Afgørelse, hvis hans økonomiske Forhold nogenlunde svarer til Citantens. Det er jo mindst lige saa vigtigt at vide, om man skylder Penge bort, som det er at vide, om man har Penge tilgode. Er Indstævnte derimod Millionær, ja saa er det meget muligt, at Sagsgenstanden for ham er saa ringe, at det ikke kan have nogen synderlig Interesse for ham at faa en Afgørelse, og saa vil han højst sandsynligt blive fornærmet over Søgsmålet og af den Grund paastaa Sagen afvist. Men det er jo klart, at heller ikke dette Motiv er af den Art, at Domstolene kan tage Hensyn til det.

De Interesser, der kan blive Tale om at tage Hensyn til, er altsaa i Virkeligheden ikke i Strid med hinanden, men sammenfaldende, og det er dette, der er Grunden til, at det kan være rigtigt med de nyere Lovgivninger at opstille retlig Inter-

esse hos Citanten som eneste Betingelse for, at Anerkendelsessøgmaal kan tilstedes. Jeg ser naturligvis bort fra saadanne Tilfælde, hvor Indstævntes Interesse i ikke i Øjeblikket at faa Sagen paakendt beror paa, at der er Oplysninger af Betydning for Sagen, som han først kan fremskaffe til et senere Tidspunkt. I saadanne Tilfælde maa man jo hjælpe Indstævnte med at give ham Anstand.

En enkelt Modifikation af de nyere Lovgivningers Princip maa dog sikkert til. Det er ikke nok, at Citanten har en retlig Interesse i at faa en Afgørelse, det maa tillige være, hvad jeg vil kalde en loyal Interesse. Det kan ikke siges, at Citanten har en loyal Interesse i at udnytte sit Retsomraade fuldtud i alle Retninger. I Læren om Retsvildfarelse i Strafferetten anføres det som et Argument imod at lade Retsvildfarelse diskulperes, at der ikke er særlig Grund til at tage blidt paa den, der balancerer paa Grænsen af det tilladelige. Men det gælder ingenlunde altid, at der er noget odiøst i at gaa lige til Grænsen af det tilladelige. Det er i sin Orden, at man fuldt ud udnytter en Næringsadkomst, man har — derfor bør man ogsaa gennem Anerkendelsessøgmaal kunne faa Spørgsmaal om Grænserne for Omraadet af en Næringsadkomst afgjort. Det er i sin Orden, at en Køber fuldt ud benytter sin Ret til at hæve en Kontrakt om successive Leveringer, naar de første Leveringer har været daarlige. Det er i sin Orden, at man indenfor Lovgivningens Grænser fuldt ud udnytter sine Ejendele — derfor straffer man jo heller ikke den, der tilegner sig en andens Ting i den Tro, at det er hans egen, selv om hans Fejltagelse nærmest maa siges at være en Retsvildfarelse. Men hvor det ikke kan siges at være i sin Orden, at man gaar lige til Grænsen af det juridisk set tilladelige, der maa Domstolene *ex officio* afvise et Anerkendelsessøgmaal, der tilsigter at faa denne Grænse fastsat. I Forholdet mellem Husbond og Tyende, mellem Forældre og Børn eller mellem Ægtefæller indbyrdes vil man være enig om, at der findes mange moralske Krav, der ikke tillige er Retskrav. Den Omstændighed, at der i hvert Fald foreligger et moralsk Krav, vil da have den retlige Betydning, at Anerkendelsessøgmaal til Fastsættelse af, at der kun foreligger et moralsk Krav og ikke til-

lige et Retskrav, ikke kan tilstedes. Jeg mener, at der i saadanne Tillælde maa afvises ex officio, men for Bedømmelsen af, om der er noget illoyalt i, at Citanten vil have den omspurgte Grænse fastsat, vil det maaske kunne være af Betydning, om Indstævnte forlanger Afvisning eller ej. Den Sælger, der skal levere et Parti Tømmer, og som af sit Lager har udsorteret de slettest mulige Stykker, som han mener lige akkurat kan passere, vil f. Eks. sikkert ikke mod Indstævntes Protest kunne faa afgjort, om han kan opfylde sine kontraktlige Forpligtelser ved Levering af det saaledes udsorterede Parti, fordi man i hvert Fald ikke vil finde hans Handlemaade stemmende med god Forretningsmoral. Men hvis Indstævnte skulde erklære, at ogsaa han ønsker Dom, kunde man dog maaske komme til et andet Resultat.

Det gaar naturligvis ikke an i al Almindelighed at tilstede Søgmaal, hvorved det ønskes fastslaaet, at en eller anden Kontraktklausul under visse nærmere Betingelser vil medføre det eller det Resultat. Man tænke f. Eks. paa de utallige Spørgsmaal, der kunde rejses angaaende Konsekvenserne af en force majeure Klausul. Praktisk set har Citanten ikke nogen Interesse i at faa saadanne Spørgsmaal afgjort. Vil man sige, at Afgørelsen i saadanne Tilfælde dog ikke er helt uden Interesse for ham, da det ikke kan være ham ligegyldigt, hvad der staar i Kontrakten, maa Principet modificeres derhen, at der kræves en ikke altfor ubetydelig Interesse. Hvornaar der foreligger en tilstrækkelig Interesse, maa jo noget bero paa et Skøn. Spørgsmaalet om en Kontrakts Gyldighed bør vistnok altid kunde forlanges paakendt. Man maa f. Eks. sikkert sige, at Kreditor har tilstrækkelig Interesse i at faa en Kautionsforpligtelses Eksistens fastslaaet, selv om Hovedskyldneren er i høj Grad solvent. Det samme gælder om en Forsikringskontrakt, selv om det maa siges at være usandsynligt, at den forsikrede Genstand vil gaa til Grunde. Ved en Pønals stipulation er Forholdet endnu klarere, fordi Pønals stipulationen tildels tilsigter at virke som et kompulsivt Tvangsmiddel. Spørgsmaal om Indholdet af en eller anden Klausul i en Kontrakt vil som sagt ingenlunde altid egne sig til Paakendelse, men nogen almindelig Regel kan ikke opstilles. Spørgsmaalet, om en Kontrakt hjemler en vis Op-

sigelsesret, maa f. Eks. kunne rejses, ogsaa før der foreligger en Opsigelse. Ligeledes kan det have Interesse at faa afgjort, om en Kontrakt hjemler en vis Optionsret, selv om det endnu er usikkert, om denne Ret i bekræftende Fald ønskes benyttet.

Mener man at kunne gaa ud fra, at Citanten ikke har nogen Interesse i at faa en Afgørelse, maa Sagen jo afvises. Men kan man ikke med Sikkerhed gaa ud fra, at der ikke foreligger nogen Interesse, bør Sagen efter min Mening tages under Paakendelse. Man bør ikke lægge en egentlig Bevisbyrde paa Citanten. Og navnlig bør man i Betragtning af, hvad jeg har udviklet om den Betydning, man kan tillægge Indstævntes Ønske om at modsætte sig en Afgørelse, ikke kræve en ved særlige Omstændigheder kvalificeret Interesse i at faa en Afgørelse. Den, der f. Eks. ønsker fastslaaet, at han har et Pengetilgodehavende, bør altid kunne faa Dom. Man bør ikke gøre hans Adgang til at faa Dom afhængig af, at han f. Eks. oplyser, at han staar i Begreb med at sælge Fordringen — Køberen vilde jo i saa Fald ogsaa nok være borte, inden der faldt Dom. Det maa være tilstrækkelig Begrundelse, naar Kreditor gør gældende, at det har Interesse for ham at kende sin Status. Hvad vil man ogsaa indvende derimod, hvis Kreditor f. Eks. er Købmand: Saa er han jo endogsaa forpligtet til at opgøre sin Status.

Den Omstændighed, at Indstævnte ikke forlanger Afvisning, vil maaske kunne bevirke, at en retlig Interesse kan antages at foreligge i Tilfælde, hvor man ellers ikke vilde antage dette. Men den Omstændighed, at Indstævnte forlanger Afvisning, vil efter det udviklede aldrig kunne motivere en Afvisning. Skal der afvises, maa det være, fordi Citanten ikke har tilstrækkelig Interesse i at faa en Afgørelse, og der bør i saa Fald afvises ex officio. Det er en offentlig Interesse, at Domstolene ikke overbehyrdes. Det er desuden en offentlig Interesse, at der ikke skabes uheldige Præjudikater. Vor Ret kender ganske vist ikke Instituter, svarende til det tyske Revisionsinstitut eller det franske Kassationsinstitut. Men et vist Værn mod uheldige Præjudikater ligger der i, at Sagen verserer mellem Parter, der lever i det paagældende Retsforhold eller i hvert Fald har Interesse i, hvordan Afgørelsen bliver. I hvert Fald paa speci-

elle Retsomraader vil Præjudikatets Godhed jo ofte være afhængig af, at der procederes godt. Derfor kan det heller ikke være tilstrækkeligt, at Citanten vel har Interesse i at faa en Afgørelse, men det kun er en Interesse i at faa skabt et Præjudikat, ikke derimod en Interesse i at faa Forholdet til den bestemte Modpart klaret. Domstolene er jo ikke organiserede som sagkyndige Kommissioner, der kan give Responsa — i hvert Fald er de Domstole det ikke, der ikke indeholder et Lægmandselement. Men naar der i en Sag virkelig staar modsatte Interesser overfor hinanden, kan man gennemsnitlig regne med, at der gennem Proceduren tilvejebringes et saadant Grundlag for Sagens Bedømmelse, at ogsaa den rent juridiske Ret kan komme til det rette Præjudikat.

Kun i ét Tilfælde bliver der efter det udviklede Tale om Afvisning efter Paastand, nemlig naar Indstævnte har anerkendt Rigtigheden af Citantens Paastand. I saa Fald maa Citanten lade sig nøje med den Afgørelse, han har faaet gennem Indstævntes Anerkendelse. Det svarer til, at man efter dansk Ret sikkert ikke kan faa eksigibel Dom for et forfaldent Krav, før der foreligger mora.

Men det, jeg navnlig vil gøre gældende, var da dette, at det ikke vil være rigtigt at kræve, at den Retsuvished, der søges fjernet, skal være forvoldt af Indstævnte. Specielt vil det ikke være rigtigt at kræve, at Indstævnte har bestridt Rigtigheden af Citantens Paastand; det maa være lige saa godt, at han har nægtet at udtale sig derom. I denne Retning gaar ogsaa en af Sø- og Handelsretten afsagt Dom, som jeg sluttelig vil omtale. Det var en Sag angaaende en Baissespekulation. En Vekselerer havde solgt en anden Vekselerer en Post Aktier til senere Levering. Efter nogen Tids Forløb fremsendte Køberen Kontokurant over Mellemværendet og forlangte en udtrykkelig Anerkendelse af Kontokurantens Rigtighed. Det Spørgsmaal, der kunde være nogen Tvivl om, var, om det i Mellemtiden faldne Udbytte med Rette var debiteret Sælgeren. Det Spørgsmaal var nu vist heller ikke meget tvivlsomt, men det var i hvert Fald det eneste tvivlsomme Spørgsmaal. Sælgeren protesterede ikke mod Kontokurantens Indhold, men han fremsendte heller ikke den forlangte Anerkendelse. Køberen an-

lagde da et Anerkendelsessøgsmal, som Sælgeren paastod afvist. Under den mundtlige Procedure gjorde Sælgeren gældende, at han i og for sig gik ud fra, at han var bunden ved Kontokurantens Opgørelse af Mellemværendet, allerede fordi han ikke havde reklameret, men han vilde bare ikke udtrykkelig anerkende det. Sø- og Handelsretten fastslog imidlertid, at Sagen maatte paakendes i Realiteten. Indstævnte havde ved sin tilbageholdende Optræden givet Citanten god Grund til at rejse det omtalte Spørgsmaal, og Citanten maatte siges at have en betydelig Interesse i allerede nu at faa Spørgsmaalet afgjort.

Jeg mener, at denne Dom er rigtig, og jeg tror ikke, man skal være bange for, at Domstolene skal blive overbebyrdede med unyttige Søgsmal, hvis den Teori, jeg har fremsat, følges. Vi lever i et Samfund, hvor de allerfleste Mennesker ikke en eneste Gang i deres Liv bliver indviklet i en Proces. Det er ikke fordi kun ganske faa har det Held at finde en Anledning til at komme med i en Proces. Det er fordi Folk normalt ikke indlader sig paa at procedere, naar de ikke har en virkelig Interesse deri. I hvert Fald indlader man sig kun nødigt paa at optræde som Citant. Der er jo ogsaa meget sjældent Grund til at straffe netop Citanten for unødigt Trætte. Derfor behøver man ikke at være bange for, at Adgangen til at anlægge Anerkendelsessøgsmal skal blive misbrugt. Det er saa hensigtsmæssigt indrettet, at den, der vinder mange Anerkendelsessøgsmal, hurtigt vil blive forarmet. Der gror Brændenælder omkring det Kundskabens Træ, der er plantet i vore Retssale. Men hvor der ingen Fristelse er, der behøver man ingen kunstige Skranker, ingen Straffetrudsler, ingen præventive Anstalter. For det er jo en barnlig Tankegang, Mikkelt gør sig til Talsmand for, naar han mener, at Mads maa have Prygl af Faderen, hvis han brækker sine Ben.

DISKUSSION.

Professor, Dr. jur. H. Munch-Petersen var, skønt han jo stod som den angrebne, i Virkeligheden enig med Foredragsholderen. Der maatte lægges Vægt paa den retlige Interesse. Spørgsmaalet var, hvor langt man skulde gaa? Naar der var et Retsbrud,

var Sagen klar. Var der intet Retsbrud, maatte der kunne dokumenteres en retlig Interesse. Dommeren skal kende, hvad Ret er — det er mere end at være Lakaj for Fogden. I den foreløbige Udgave af Processen havde Taleren udtrykt sig noget forsigtigt — han vilde nu gaa videre end dengang. Den retlige Interesse var det afgørende. Om den var til Stede, ahang af et Skøn. I visse Tilfælde vilde han ikke gaa saa langt som Foredragsholderen — det var ikke nok, at der var et Pengekrav. Omvendt vilde han i andre Tilfælde gaa videre — selv om et forfaldent Krav ikke var i mora, burde der kunne gives eksigibel Dom. Det kunde spille en Rolle, hvorledes Indstævnte stillede sig — bestred han Kravet, vilde der i 9 af 10 Tilfælde være Chance for, at han ved Forfaldstid vilde nægte Opfyldelse, medens det ikke var saa sikkert, at Forholdet vilde være det samme, hvis han kun forbeholdt sig sin Stilling.

Taleren var ganske enig med Foredragsholderen i hans Kritik af Dommen vedr. Roskilde Banken — det var en ganske urimelig Afgørelse.

Foredragsholderen hævdede, at Bevisbyrden for, at der var en retlig Interesse ikke burde lægges paa Parten. Man maatte saa hellere risikere, at Domstolene i et enkelt Tilfælde kom til at afsige en Dom, uden at der forelaa en virkelig retlig Interesse. Fristelsen til at anlægge Proces var ikke stor. Vore Domstole misbrugtes i Virkeligheden ikke.

Den 18. og 19. Maj 1917 holdt Juridisk Forening Møde sammen med Dansk Kriminalistforening.

Professor, Dr. jur. C. Torp holdt Foredrag om det af ham udarbejdede Straffelovsudkast.